

ELOFIZETÉS

ELJÁRÁS:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Három hónapra ..... 8 korona.
VENDÉG:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Három hónapra ..... 8 korona.

REKLAJMSZÁMOK:
 Helyesítésenként napi egykoron 20 fillér.
 Helyesítésenként napi 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlő
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM 107
 KIADÓHELYEJEL
 Aradi Nyomda Rézvágy-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Péntek, július 24.

Megtörtént a demars.

Giesl belgrádi követ ma délután hat órakor nyújtotta át a szerb kormánynak a monarchia jegyzékét. — Ultimátum Szerbiának. —

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 23.

Ma éjszaka fél tizenegyre Tisza István gróf miniszterelnök magához hívatta az összes budapesti lapok szerkesztőit és ott nekik bejelentette, hogy

a demars megtörtént

és egyúttal átadta a demars szövegét. A jegyzék, amelyet Giesl báró belgrádi osztrák-magyar követ ma délután adott át a szerb kormánynak, így hangzik:

— Szerbia bécsi követe 1909. március harmincegyedikén kormányának rendelkezésére a következő kijelentést tette a császári és királyi kormány előtt: „Szerbia elismeri, hogy a Bosznia-Hercegovinában teremtett befejezett tény, az ő jogait nem érintette. Ennélfogva alkalmazkodni fog a hatalmaknak a berlini szerződés huszonötödik cikkelyével kapcsolatban hozandó bármilyen határozatához. A nagyhatalmak tanácsára Szerbia mostantól fogva kötelezi magát az annexióval szemben múlt ősz óta elfoglalt tiltakozó és ellenálló álláspontjának elhagyására és ezenfelül kötelezi magát Ausztria-Magyarországgal szemben jelenleg folytatott politikája irányának megváltoztatására, hogy a jövőre jó szomszédi viszonyban álljon az utóbbival.”

— Ezzel szemben az utolsó évek története, különösen pedig június huszonnyolcadiki fájdalmas esemény

Szerbiában létező olyan felforgató mozgalomról tesz bizonyosságot,

amely az osztrák-magyar monarchiához tartozó területek egyes részeinek elszakítására irányul. Ez, a szerb kormány szemeláttára világrajlott mozgalom a királyság határán túl terrorisztikus cselekményekben, a merényletek egész sorozatában és gyilkosságokban nyilvánul. A szerb királyi kormány ahelyett, hogy beváltotta volna az 1909. március 31-iki deklarációjában ünnepélyesen vállalt kötelezettségeket,

mitsem tett a mozgalom elnyomására.

Tétlenül tűrte a különböző egyesületeknek és szervezeteknek a monarchia ellen irányuló bűnös tevékenységét, a sajtó féktelen hangját, a merényletek tetteseinek nyilvános dicsőítését

katonatiszteknek és hivatalnokoknak felforgató cselekedetekben való részvételét,

a közoktatás terén elharsapózott egészségtelen propagandát. Tétlenül tűrte végül mindazon tüntetéseket, melyek a szerb lakosságot a monarchia elleni gyűlöletre és intézményeinek megvetésére indíthatták.

A szerb királyi kormánynak ezen bűnös toleranciája

nem szűnt meg akkor sem, amikor a június 28-iki események az egész világ előtt bebizonyították annak gyászos következményeit. A június 28-iki merénylet bűnös tettesének valószínűségéből kiviláglik, hogy

a sarajevói gyilkosság Belgrádban tervezett, a gyilkosok a náluk lévő fegyvereket és robbanószereket a Narodna Obrana kötelekébe tartozó szerb tiszteltől és hivatalnokoktól kapták és végre, hogy a gonosztevőknek és fegyvereknek Boszniába való eljuttatását a szerb határőrszolgálat főnökei szervezték és hajtották végre.

— A vizsgálatnak ezek az adatai lehetlenné teszik a császári és királyi kormányra nézve, hogy továbbra is megmaradjon a várakozó béketűrésnek azon az álláspontján, amelyet éveken át tanúsított a Belgrádban összpontosított és onnan a monarchia területére átvitt üzelmekkel szemben. Ellenkezőleg, ezek az eredmények

parancsoló köteletségévé teszik, hogy véget vessen a monarchia nyugalmaát állandóan fenyegető bűnös mozgalmaknak.

Ezen cél elérése végett a császári és királyi kormánynak annak hivatalos kijelentésére kell a szerb kormányt felhívni, hogy elítéli az osztrák-magyar monarchia ellen irányuló propagandát, vagyis mindazon irányzatok összességét, amelyek végeredményükben a monarchiához tartozó egyes területek elszakítását célozzák és hogy

magára vállalja ezen bűnös és terrorista propagandának minden rendelkezésére álló eszközzel való megszüntetését.

Abból a célból, hogy a kötelezettségeknek ünnepélyes alapot adjon,

a szerb királyi kormány a hivatalos lap július 26-iki, (őnapjár szerint július 13-iki) számának első lapján a következő nyilatkozatot téteti közzé:

„A királyi kormány elítéli az Ausztria-Magyarország ellen irányuló propagandát, vagyis azon irányzatok összességét, amelyek végeredményükben az Ausztria-Magyarországhoz tartozó egyes területek elszakítását célozzák és őszintén fájjalja ezen bűnös üzelmek gyászos következményét. A királyi kormány sajnálja, hogy szerb tiszték és hivatalnokok résztvettek ebben a propagandában és ezzel azon jó szomszédi viszonyt zavarták meg, amelyre magát a királyi kormány 1909. március 31-iki nyilatkozatával ünnepélyesen kötelezte. A királyi kormány helyteleníti és elutasítja magától az Ausztria-Magyarország bármely része lakóinak sorsába való beavatkozásnak minden gondolatát vagy kísérletét és köteletségének tartja, hogy komolyan figyelmeztesse a tisztéket és hivatalnokokat és a királyság egész lakosságát, hogy jövőre a legnagyobb szigorral fog mindazokkal szemben eljárni, akik részesek volnának ezen üzelmekben, amely üzelmeket a legnagyobb erőfeszítéssel fog igyekezni megelőzni, illetve megszüntetni. Ez a nyilatkozat egyidejűleg őfelsége napiparancsában hozatik, a hadsereg hivatalos lapjában közzétételük.

Ezenkívül kötelezi magát a szerb királyi kormány, hogy

1. megakadályoz minden olyan kiadmányt, amely a monarchia elleni gyűlölet szítására és megvetés keltésére íródott és amelynek általános irányzata annak területi épsége ellen irányul,

2. azonnal feloszlatja a Narodna Obrana nevezett egyesületet, elkozza propagandájának összes eszközeit és hasonlóan fog minden olyan szervezet ellen eljárni, amely az Ausztria-Magyarország elleni propagandával foglalkozik. A királyi kormány gondoskodni fog róla, hogy a feloszlatott egyesületek más név alatt

és más forma közt ne folytathassák működésüket,

3. kiküszöböli a szerb közoktatásból, úgy a tantestületekből mint a tanszerekből mindazt, ami az Ausztria-Magyarország elleni propagandát terjeszti vagy erre alkalmas,

4. eltávolítja a hadseregből és államhivatalokból mindazokat a tiszteket és hivatalnokokat, akik részesek az Ausztria-Magyarország elleni propagandában. A császári és királyi kormány fentartja magának, hogy ezek neveit és cselekedetét közölje a királyi kormányjal,

5. elfogadja a császári és királyi kormány szervezeteinek Szerbiában való közreműködését a monarchia területi épsége ellen irányuló felforgató mozgalmak leküzdése körül,

6. bírói vizsgálatot indít a június 28-iki összeesküvés szerb területen lévő részesei ellen. Az erre vonatkozó nyomozásban a császári és királyi kormány által kiküldött hatósági szervek is részt fognak venni,

7. sürgősen elfogatja Tankosics Vria őrnagyot és az állítólagos Ciganovics Milán szerb állam alkalmazottat, aki a szerajevói vizsgálat által kompromittálva van,

8. hatékony intézkedésekkel megakadályozza a szerb hatósági közegeknek fegyvereknek és robbantószerkeknek a határon átsempészése körüli közreműködését. Elbocsátja és szigorúan megbünteti a sabáci és hronicai határszolgálatot teljesítő közegeket, akik a szerajevói bűn tetteinek megkönnyítették a határ átlépését és ezáltal segítségükre voltak,

9. magyarázatot ad a császári és királyi kormány egyes, úgy Szerbiában, mint az ország határain kívül lévő magas szerb hivatalnokok igazolhatatlan nyilatkozatairól, akik a június 28-ik után adott

interjúban hivatalos állásuk dacára nem hoztak ellenséges módon nyilatkozni Ausztria-Magyarország felől,

10. késedelem nélkül értesíti a császári és királyi kormányt a fent elősorolt rendszabályok foganatosítása felől.

A császári és királyi kormány legkésőbb szombaton, folyó hó 25-ikén, esti öt óráig várja a királyi kormány választát.

Ezen jegyzékhez, egy, a szerajevói vizsgálatnak a 7. és 8. pontban felsorolt tisztekre és hivatalnokokra vonatkozó eredményeit feltüntető memorandum van csatolva.

Játékok a komoly napok alatt.

Arad, július 23.

Kérjük alázatosan a képviselő urakat, Rakovszky István urat, Bakonyi Samu urat és Zichy Aladár gróf urat, oszlassák el a mi lelkünk nehéz kétségeit. Mondják meg és tegyék számunkra elhíhetővé, hogy semmi baj, semmi komoly veszedelem nincsen: hogy Szerbiával csak barátságos eszmecserét fogunk folytatni, amely semminő komplikációkkal nem járhat. Az ischli tanácskozások és mindaz, amelyeket mi mint aggasztó külsőségeket nézünk, mind szürke epizódok, a börzék pedig egyszerűen meg vannak bolondulva, hogy a legfinomabb értékeket vasvillával szórják. Ha ez így van, akkor megértjük, miért olyan rettentő sérelme a nemzetnek, hogy Sümegi Vilmost kivezették a parlamentből. Az ellenzéknek kétségtelenül értékes tagja lehet ő, de semmiesetre se olyan kivételes egyéniség, hogy miatta felfüggeszék a palotaőrsegről szóló törvényt, amelyet nálánál értékesebb politikusokkal is alkalmaztak. Különösen, amikor Sümegi ugyanolyan módon provokálta a maga szertartá-

sos és ünnepies kivezetését, mint ahogy azt előtte mások tették.

Ha egyéb nem égett, nem gyötri és nem izgatja az országot: jó, hirdessék az ég mind a négy tája felé ezt a sérelmeket. De ha valóban komolyabb a nemzet szélesebb rétegeit érintő és sujtó veszedelemek tornácában állunk, ha csakugyan felénk vigyorog a háboru lehetősége: lehet-e akkor komoly törvényhozóknak a Herausschmeisserei színjátékait földidézni, csak azért, hogy ez a kormánynak kellemetlen legyen? Ez az, amit komoly, válságos időkben az ország a népképviselőktől elvárhat? Szerbia felől az egységes, szinte öntudatos kórusban szóló gyűlölet hangzik felénk; s ugyanakkor azt az örömet adjuk meg a szerbeknek, hogy a mi parlamentünk éretlen harcát, gyűlölködő jeleneteit mutassa a külföldnek. Hogy azokat a képtelen érveket, a mellyel a monarchia belső züllöttségét, bomlási processzusát bizonygatja, egy plauzibilis érv tetézzé: a hogy a magyar parlament még ilyenkor sem tud az ország igazi gondjával foglalkozni, hanem régi médi csatározásait veszi elő: az egyik kivezetteti magát, hogy a többinek alkalma legyen e fölött fölháborodni és tombolni. Milyen lehet az az ország, a melynek ilyen az ellenzéke!

Nem tudjuk, lesz-e, és mikor lesz majd módja a nemzetnek, hogy ezt meghálálja nekik: azért sietünk valamennyiüknek megköszönni. Hogy a nehéz pillanatokban, amikor csüggedt aggodásban élt a polgárság, amikor gazdasági lerongyolódottságban úgy várta a külpolitika fejleményeit, hogy azokban vagy megváltást fog kapni, vagy a csőd befejezését; hogy amikor a parlamentben egy önérzetes hangot vártunk az ellenzékétől, amely a béke szükségét hangoztassa, amely azt a tömeghangulatot tolmácsolja, hogy a népek ultima ráció-ját csak a legvegső

A kapitány özvegye.

Írta: Székula Jenő.

A könyvüagnök megérkezett Vulovára s miután a Fehér medvéhez címzett szegényes fogadóban kikötött s megszállott éjszakára, vacsora után a vendéglősnél kellő óvatossággal puhatólódzni kezdett az iránt, hogy volnának-e a faluban módos és megbízható emberek, akik nála részletfizetésre könyveket rendelnének. A kapott válasz nem nagyon elégitette ki. Már sajnálni kezdte, hogy ide elvetődött. Együgyű parasztok éltek a faluban, akik nem igen olvasnának s minden tudásszomjukat kielégítette az a képes naptár, mit az őszi vásáron beszerettek a ponyvánál. No meg többnyire idegen és lótenyésztő rákok laknak erre, akik irtóznak a könyvektől s a betűkből is legfeljebb a ciril ákombákomokat ismerik. A görög pap az sokat olvas, nagy könyvtára is van, de az Belgrádból, Zágrábból és Szentpétervárról hozat könyveket. A hazai írókat nem kedveli.

— Akkor ugyan kár volt ide elvetődnöm, ebbe a sárfészekbe — mondotta az üagnök kedvtelenül s szépmetszésű ajka kevély mosolyra rándult.

A fogadás a menyezetet bámulta. Kövér homlokát összeráncolta. Gondolkozott. Szeretett volna segíteni az emberén.

— Élnek itt gazdag svábok is — mondotta bátortalanul. — Ha valami német könyve volna... talán rendelnének.

— Az üagnök idegesen dobolt ujjával a fehér asztalterítőn.

— Én a magyar irodalom apostolául szegődtem, — mondotta azon az agitatori hangon, amely csak betanultság volt nála, csak pöz, de körüjén már annyira hozzászokot, hogy olyankor is használta, mikor semmi szükség nem volt rá. Talán még otthon is és álmában is, ütemes körmondatokban és aradozó nagy, üres, de dallamos szavakban beszélt.

— Nem tudtam, hogy ennyire el vannak maradva, — mormogta.

Az üagnök magas, karcsu és választékosan öltözött ifju volt. Kétségtelenül nem könyvüagnöknek született, hanem huszártisztnek. Talán az is volt, — legalább ezt regélték róla, — de botrányos adósságok miatt meg kellett válnia a hadseregtől. Meseszerű izléssel öltözködött s szépmetszésű arcán is valami rendkívüli előkelőség tükröződött vissza. Aki látta, római birodalmi hercegnek inkább nézte volna, mint proviziókban utazgató ágrólszakadt lovagnak. Már a neve is dallamosan csengett és előkelően, mint a ragényhősöké. Ladányi Olivérnek hívták.

— Lefekszem, — mormogta álmosan és kedvtelenül. — Hajnalra utazom tovább.

Visszavonult a szobájába. De álom sokáig nem jött a szemére. Az ablakhoz lépett. Kibámult az éjszakába s hallgatta a távoli nádas fölött táncra perdülő szélviher zugását. A Csikér szélén, a ritkás jegenyesor tündéri rendben sorakozott a parton.

A tisztáson túl magános uri kastély állott. A hold tündéri világosságában tisztára ki lehetett venni minden vonalat. Még a rózsakertet is, amely az urilakot övezte.

Az üagnök szemé tágrameredt a csodálkozástól

— Nini! Egy rózsaszínű ház! — kiáltott föl eimerengve. — Ki lakhatik vajon benne?

Reggelre meg is kérdezte a fogadóstól:

— Kié az a rózsaszínű kastély, amelyet a falu szélén láttam?

A korcsmáros vállat vont.

— Drégely Izabella földesasszony lakik abban.

— Gazdag?

— Az.

— Nem lehetne neki könyvet eladni?

— Talán. De bajos hozzá bejutni. Még magára találna uszítani a komondorait, amelyek a kastély udvarát őrzik. Gyűlöli a férfiakat. Csupa pesztonka van körülötte, meg fehérceled. Még kocist sem tűr meg a hazban.

— Ugyan.

— Valami elvált asszony, vagy özvegy. Beszélük. A férje részeges ember volt. Valami lefört dragonyos kapitány. Talán verte is. Ki tudja? De hogy elszakadtak (a férj megszökött vagy meghalt, nem lehet tudni, nem a mi vidékünkön történt. Valahol a dalmát tengerparton éltek akkor), a nő megesküdt, hogy nem néz többé férfi szemébe.

— Érdekes mondotta az üagnök.

esetben vegyük elő, amikor ezt az ünnepies manifesztációt az ellenzékkel kellett várni, hiszen a miniszterelnök, ha akarna is, állásánál fogva nem tehetne ily nyilatkozatot: akkor az ellenzék minden tüze, minden harci energiája és minden haragja a fölött lángol, hogy Sümegi Vilmost a palotaőrök nem hagyták kivezetetlenül.

Es még inkább jellemző a képmutatás, amellyel ennek a gyűlöletes oldalát a többség ellen akarják fordítani. A kormánynak vetik szemére, hogy ilyen nehéz időkben is a parlamenti örököt vonultatja föl és működ-teti. Hogyan — hát azt kellett volna kimondani, dokumentálni a többségnek, hogy az ilyen felhősidőkben szabad az ellenzéknek az elnöki hatalmat megcsufolni, a házszabályokra fütyülni és a mentelmi bizottság határozatait nevetségessé tenni? Hiszen ez annak a betegnek állapotára mutatott volna, akinél már mindenmindegy. Lehet-e józan fővel elvárni, hogy abban a pillanatban, amikor a parlament energiájára, kifelé ható erejére legtöbb szükség van, ép most szabad-jára hagyják az ellenzék makrancoskodásait?

Ha eddig is rettegtünk attól, hogy történelmi napokra ébredünk, most még nagyobb a félelmünk tőle. Fé-lünk a sötét, borzasztó károkat jelentő veszedelemtől, a melynek be-következte a történelem egy véres lapját jelentené és röstellenők az utókor előtt annak följegyzését, hogy eme felelősségtől súlyos időkben, a mikor mindenkinek a lelkiismeretétől kellett kérdenie a cselekvését, a mondanivalóját ilyen időben a magyar parlament ellenzéke kidobósdit rögtönzött és műfelháborodást játszott annak hátterébe.

Ellenzéki botrányok a Házban.

(A palotaőrség kivezetett egy képviselőt)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 23

A képviselőház mai ülésén az ellenzék új-ból botrányt provokált. Sümegi Vilmos nem engedelmességet a Ház kitiltó határozatának és ezért a palotaőrséggel kellett őt eltávolítani.

Beöthy Pál elnök tíz órakor megnyitja az ülést. Bejelenti, hogy Tallián Béla képviselő ellen összeférhetlenségi bejelentést tettek. Bizottság elé utalják.

Szász Pál a mentelmi bizottság előadója: Jelentem, hogy Sümegi Vilmos képviselő tegnap rendellenesen viselkedett és a tárgyalás normális menetét lehetetlenné tette. Indítványozom, hogy a Ház tíz ülésnapra zárja ki Sümegi képviselő urat. Fernbach Károly képviselő ur ugyancsak azon igyekezett, hogy a rendes tárgyalási menet lehetetlenné tegye és ezért indítványozom, hogy a Ház öt ülésnapra zárja ki.

Az elnök óriási zajban rendeli el a szavazást. A munkapárt felállással megszavazza az előadó indítványát. Sétő kiáltások hangzanak a baloldaltól és az elnök fűlsiketítő zajban jelenti ki, hogy a Ház az előadó javaslatát elfogadta, Sümegi Vilmost a 254. §. 3. pontja alapján tíz ülésnapra és Fernbach Károlyt öt ülésnapra kizárja. Fölszólítja a képviselőket, hogy hagyják el az üléstermet, mert az intézkedés rögtön foganatba megy.

Felkiáltások a baloldalon: Sümegi ne menj ki!

— Jöjjenek a palotaőrök!

— No, hadd dolgozzon az erőszak!

Elnök: Az ülést öt percre felfüggesztem.

Az ülés felfüggesztése után is a képviselők a teremben maradnak.

A baloldalon Sümegit és Fernbach Károlyt fogják körül a képviselők, mintha testükkel akarnák megvédeni. Óriási kiabálás mindkét oldalon. Az ellenzékiek közül Rakovszky, Bakonyi, Huszár Károly és Sümegi a leghangosabbak.

Rakovszky: Szépen készítik elő a szerb háborút. A szerbeket törjük, ne minket!

Bakonyi Samu: Hallatlan visszaélés és a legotrombább jogsértés ez! Ilyen galád módon nem lehet tárgyalni.

Rakovszky az elnökemelővény elé megy és ott kiabálja:

— Érttem, hogy mért hódít a köztársasági eszme. Kiölnék belőlünk minden dinasztikus érzést!

Bakonyi Samu: Békét hirdetnek és itt erőszakoskodnak!

Rakovszky: Minket ugyan leigázhatnak Szerbiában henegejenek!

Bartos János: Farkas Pál is rendetlenkedett, mért nem vitték az ő ügyét is mentelmi elé.

Végre féltizenegy órakor ugyancsak nagy zajban az elnök újra megnyitja az ülést és jelenti:

— Minthogy Sümegi és Fernbach képviselő urak az elnök kitiltó utasításának eleget nem tettek, el nem távoztak, kérem őket ismét mentelmi elé utasítani.

A Ház ezt is elhatározza és minthogy Sümegiék most sem távoznak, az elnök az ülést ismét öt percre felfüggeszti. Alig függesztették föl másodszor is az ülést, Czabai Horváth Péter alezredes vezetésével megjelent az egész palotaőrség. A keresztfolyosón kettős sorokban állottak föl. Az alezredes Laczkovics főterembiztossal tárgyalt néhány pillanatig, aztán kilépett a sorból hat ember és Mórítz László főhadnagy vezetésével bementek a terembe.

Az ellenzéki mező léha, üres volt, kellemtelen, fojtott csönd a teremben, a palotaőrök lépései keményen döngött. Haptákban állanak meg Sümegi előtt, aki a hatodik sor szélén ült. Laczkovics főterembiztos odament Sümegihez és halk hangon mondotta:

— Az elnök ur öngyerméltósága paran csára fölszólítom a képviselő urat, hogy hagyja el a Házat.

Sümegi fölállott a kezével bucsut intett és szóltanul kiment. A jelenetet az ellenzék oszondesen nézte végig.

Sümegi kiment, az őrség tisztelgett, a hat ember beállt a sorba a folyosón. Még vagy öt

Finom, fehér ujjával aranysegélyű cigarettát sodort.

— Fiatal-e, szép-e?

— Vén, mint az éjszaka, sovány, mint a seprőnyél, — jelentette ki a fogadós. — Urnapkor láttam a görög templomban. Szinte zörögtek a osontjai szegénynek.

— Felkeresem, — mondotta az ügynök határozott hangon. — Ha már itt vagyok, megpróbálkozom vele. Hátha aláírja a magyar remekírókat.

— Szerenese fell — nevetett a fogadós. — Csak vigyázzon, hogy hátra ne kössék a sarkát. Vagy meg ne rontsák. Mert boszorkány hirt van a rózsaszínű ház titokzatos hölgyének.

— Még a tűzokádó sárkánytól sem félek, — bizakodott az ügynök.

A tükörhöz lépett. Szőke bajuszát gondosan megpödörte. Cilindert tett a fejére, finom szabású fekete kabátját gondosan megkefélte. Jóállásu ruha volt; úgy állott a testén, mintha fekete ezüstből öntötték volna rája.

Olyan volt most, mint a mesék hercege.

Elbueszott a fogadóstól. Megindult a falusi uton, a patak partján, az elhagyott kastély felé.

Tündéri októberi reggel volt. A gesztenyefák száraz levele keringve hullott alá az ügynök lába elé, a füvel szegélyezett ösvényre.

Ladányi Olivérnek különös szerencséje volt: A komondorok nem tépték szét az udvaron. Sőt az özvegy maga elé bocsátotta. (Mert

özvegy nő volt a rózsaszínű lak különös urnője.) Még kedves is volt. Székkel is megkínálta. Barátságos hangon mondta:

— Üljön le itt, minálunk.

Az ügynök csodálkozó tekintettel, mély hajlongással engedelmeskedett.

Mert nem találta rutnak a nőt, sőt talán szépnek és mindenképpen rendkívül érdekesnek. Az ezüsttel áttört fekete selyem igézően tapadt a nő magas és sovány alakjához.

— Rendkívüli asszony, — mormogta az ügynök. — Talán van már negyvenéves is, s mégis kedves és vonzó jelenség. A fogadós ostoba ember. Paraszt-izlés. Boszorkánynak festette be az asszonyt, — mert sovány.

Előadta jövetelének a célját.

Az asszony merengve hallgatta.

— Milyen szép fiu — tündött magában. — Mint az északi dajkamesék aranyhaju királyfija. Ah, mindig ilyennek képzeltem el az írókat!

Mert az ügynök írónak adta ki magát, természetesen. Szokásos mondókáját most különös vak lelkesedéssel szavalta el. Misszionáriusnak tüntette föl magát, aki jár faluról-falura, egy nemes és jótékony cél érdekében s hogy a hazai kultúra ágyát a saját kiemlével megöntözze.

— Mint az apostolok — sutogta az asszony szent csodálattal.

Egyébként alig figyelte, mit mond, csak a hangját itta magába, azt a dallamos, kedves és meleg és jóleső hangot, amely úgy zsongott

most a fülébe, mint valami forró szerelmi valomás. S az apostol lábát nézte. A finom, kivágott lakktopánt, az igéző selyembarisnyát, melyre finom aranyszálakból, gyöngéd kezek, fürtökben szétomló virágot himeztek,

Az ügynök észrevette a hatást.

Hirtelen fordulattal udvarolni kezdett az asszonynak.

— Azt mondták asszonyomról, hogy férfigyűlölő lenne? — mondotta.

— Csak voltam, — sóhajtott ez. De úgy érzem, mintha meg volna törve szívem fölött a varázs.

Mosolygott.

Egy pillanatra elhallgattak mind a ketten. Az ügynök arra gondolt, hogy lám, úgy járt, mint Saul királyfi, aki elment az apja szamarait keresni s talált egy királyságot. Ő is elment, hogy előfizetőket gyűjtson a remekírókra s meghódította egy gazdag és kiváltságos asszony szívét, akit el fog venni feleségül s akivel boldogan fog élni holtá napjáig; gondtalanul, mint ahogy ősei, a vidám és könnyűpénzü lovagok éltek.

A nőnek pedig az járt az eszébe, hogy ő a második Csipkerózsika, akinek udvarába egy szép és szent lovag vetődött el, hogy feloldozza az évszázados átok alól.

Fölállott.

— Kísérjen le a kertbe, Olivér, — mondotta szerelmesen.

percig álltak a palotaörök a folyósón. Beöthy Pált várták. Gyulay Horváth alezredes jelentést tett a parancs végrehajtásáról, a mire az elnök utasítást adott arra, hogy az őrség vonuljon el.

Néhány perc múlva a munkapárt bevonult a terembe. Beöthy Pál nyitotta meg az ülést s jelentette, hogy eltávolította az ellenzéki képviselőket.

— Ez a béke kezdete — kiáltották balról.

Majd megkezdtek a napirend, az illetékjavaslat részletes tárgyalását. Preszly Elemér és Csermák Ernő voltak az első szónokok, azután még több ellenzéki módosítás történt.

A délutáni ülésen számos apró felszólalás történt s miközben az elnök egymásután utasította rendre a tárgyalást minduntalan megzavaró ellenzéki képviselőket, eljutottak a 69. szakaszig. A vitát az elnök itt félbeszakította és Szász Pál a mentelmi bizottság előadója jelentette a Háznak, hogy a mentelmi bizottság azt javasolja, hogy Sümegi Vilmost további harminc ülésnapról tiltsák ki a képviselőházból. Az Ház a javaslatot elfogadta s ezzel az ülés véget ért. A legközelebbi ülés holnap délelőtt lesz, napirenden az illetékjavaslattal.

Tíz embert megölt a vihar a fővárosban.

— Borzalmas orkán Budapesten. — Száznál több a sebesült. — Vidéken is rombolt a vész. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 23.

Ma délután a főváros fölött hirtelen borzalmas vihar száguldott végig, amelynek számos halottja és száznál több súlyos sebesültje van. Az elemi erő hosszú évek óta nem pusztított a fővárosban ilyen félelmetes mértékben és vihar régen okozott olyan rémületet, ijedelmet, mint a mai. Azt lehet mondani, pillanatok alatt végezte el borzalmas pusztítását. A főváros lakossága kétségbeesve nézte a pusztítást, amellyel szemben minden emberi erő csaknem tehetetlennek bizonyult és amely nemcsak Budapesten, de mint a távirati jelentések hirül adják, az egész országon végig zugott.

Ébred a vihar.

Délelőtt gyönyörű idő mosolygott a fővárosra. Ragyogóan sütött a nap és derült volt az égbolt. A kora délutáni órákban tele volt valamennyi kávéház terrasza, körutakon, utcákon ezernyi nép járt, a ligetek is zsúfolva. Három óra felé borulni kezdett az ég, hirtelen felhők tornyosultak, egyre erősebben süvített a szél és néhány perc múlva ömlött a víz és hatalmas szélvihar, irtózatos orkán támadt. Az emberek riadtan menekültek, egy-két pillanat alatt néptelenek lettek az utcák, a villamos közlekedés megakadt, hömpölygött a víz a körutakon és kitépedt fák heverték a gránitkockákon.

Két gyermek halála.

A körutakon, a Rákóczy-uton a legöregebb fákat is tövestől csavarta ki a szélvész, s a Rákóczy-ut és Múzeum-körut sarkán az épülő új Nemzeti Színház építkezési irodájának tetőzetét, amely egy emeletnyi magasságban van, ledöntötte. A nyugati pályaudvar mellett van Lord és Társa cég épülete. A vihar a földszintes háznak, amelyben munkáscsaládok laknak, ledöntötte a tetőzetét s a ház a következő pillanatban összeomlott. A falak bedőltek

s a lakóknak alig maradt idejük, hogy életüket megmenthessék. Két gyermek, akiket nem tudtak idejekorán eltávolítani,

halálát lelte az összedőlő ház romjai alatt.

Az egyik Spiegel Mihály nevű kilenc éves iskolásfiú, a másik hét éves iskolásgyermeknek nevét nem sikerült még megállapítani.

A főkapitányság központi épületéhez egymásután érkeztek újabb és újabb jelentések a vihar okozta pusztításokról s mindenhol tűzoltókkal vonult ki a rendőrség s a tűzoltók nagy segítségre voltak a mentési munkálatokban. A Ferencvárosi Tornaklub pályáján a vihar ledöntöttegy tűzfalat, amely maga alá temette Mészáros Mihály munkást, aki azonnal meghalt. Ugyancsak halálos szerencsétlenség történt a parlament közelében, a Rudolf rakparton, ahol a városi villamos vezetéke ráhullott egy ismeretlen munkás fejére, akit azonnal megölt.

Legnagyobb pusztítást okozott a szélvész a Váci-köruti bazilika gyönyörű épületében. A mint a vihar végigszáguldott a Váci-köruton, a bazilika két oldalkupolájának bádoglemezei megoldódtak,

és irtózatos erővel leszakadtak.

Harmincöt négyzetméternyi területen, mint egy óriási papirdarab, úgy terült el a földön a hatalmas bádoglemez és óriási szerencse, hogy a szörnyű zuhanás pillanatában sem villamos, sem utas nem volt a széles uttesten, mert különben halálra zuzott volna mindenkit a hatalmas méretű bádoglemez. A bazilika baloldali hajójához vezető bejárat tetejéről is leszakította a vihar a bádoglemezt, amely egy darabig függve maradt még és mint óriási lobogót ide-oda lóbálta a minden képzeletet felülmúló irtózatos szélvész. A tűzoltók kocsikkal vágattak a bazilika épületéhez s jó időbe telt, amíg le tudták szerelni a bádoglemezeket, amelyeknek súlya oly nagy volt, hogy csak a legnagyobb erőfeszítés után tudták kocsira rakni. Nagyon sok házaak fedelét lehordta a vihar s ahol a fedél épen maradt, a cserepek zuhantak le a háztetőről. A déli vasutnál kilenc hatalmas gesztenyefát döntött ki a vihar s elpusztította a vasuti ör bódéját. Fülöp Sándor kapuőr elájult és összetörték az oldalbordái.

A parlament előtt.

A képviselőházban délután négy órakor hirtelen nagy zaj támadt, a baloldali folyosón két ablakot kitört a vihar. A képviselők kirohantak a folyosóra, Andrássy Gyula gróf egy, a Dunapartira nyitó ablakból nézte a vihar pusztítását s élénk figyelemmel kísérte, hogy egy butorszállító kocsit hogy küzködik a széllel. Azt az ablakot, amelyhez Andrássy támaszkodott, a szél szintén betörte és a betóduló szél félrelökte Andrássyt helyéről, akinek azonban semmi komolyabb baja nem történt. A közelben álló Batthyány Pál gróf több üvegszilánktól könnyebben megsebesült, és könnyebb sérüléseket szenvedett egy Oroszi nevű képviselőházi tisztviselő is. Azt a butorszállító kocsit, amelyet a képviselők figyeltek, lovastól együtt besodorta a szél a Dunába, ahol a kocsit elmerült.

A parlament előtt lévő Andrássy szobor körül a fákat kicsavarta a vihar s elpusztította a szobor mellett lévő virágágyakat.

Pusztulás mindenfelé.

Budán a királyi vár tetejét erősen meg rongálta a vihar s

a hatalmas épület minden ablaka összetört.

Az új pénzügyminisztérium teteje szintén meg rongálódott. Az Újpesti rakparton lévő Karcag-

féle nyomdába becsapott a villám és öt nyomdászleányt megsebesített. A városligetben, a népligetben s az utcákon is több ezer fát csavart ki a vihar. A Gömb-utca 34. számú ház előtt egy asszony szédülni kezdett, pár lépést tett még előre s azután holtan összeesett. Az egyik feltevés az, hogy a levegőben szálló ködarabok ölték meg, de minthogy ennek nyomát nem találták meg, azt hiszik, hogy a nagy rémületől halt meg. A Keleti pályaudvar tetején dolgozó munkásokat lesodorta a szélvész, a munkások könnyebben megsebesültek.

Horánszky-utcai reáliskolának a tetőzetét tépte le a szél. A Fővámterem egy uszoda oldalfalait tépte szét. A központi városházának egy kéménye ledőlt. A Kőbányai-uton az államvasutak északi főműhelyének negyedik kapujánál egy oszlop rádőlt a villamos vezetékekre és azokat leszakította. A forgalom Kőbánya felé szünetel. — Klein Vilmos kocsis lovai megbokrosodtak, a megvadult lovak elragadták a kocsit, amelynek kocsisa olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy sebbe belehalt. Rákospalotán egy fiatal tizenhat éves leány a Bercsényi-utca 15. számú ház istállójában tartózkodott, az istálló beszakadt és a leányt agyonnyomta.

A Mátyás templom déli részében a két méter magas oldaltorony leomlott.

A Duna halottja.

A Ferenc József rakparton a kereskedelmi alkalmazottak uszodájában sokan fürödtek, és irtózatos pánik támadt a fürdőzők között, mert a vihar elsodorta az uszodát a rakparttal összekötő hidat, s a láncok közül néhányat elszakított. Az egész uszodát borzalmas erővel dobálta a roppant szél, s komoly veszedelemben forgott már a fürdőben lévők életéig, míg végre a tűzoltók egyenként mentették ki őket. Sokaknak sikerült még felöltözve menekülni az uszodából, de számosan voltak olyanok, akik csak uszóruhában tudták megmenteni életüket. A Dunán az uszályokat vontató gőzöket, amelyek egymáshoz vannak kötözve, táncoltatta a vihar, a nagy tumultusban összegabalyodtak a hajók és igazán csoda volt, hogy egy sem süllyedt el. Csak egy kőszállító hajó süllyedt el félig, de még ezt is sikerül később kivontatni. Az „Előre“ evezőklub házát felborította a vihar. A ház két uszályon nyugszik, az egyiket elragadta a szél és a házzal együtt magával vitte. A házban tartózkodott a klubszolgának négy gyermeke, akik csak nagynehezen, állandó életveszedelemben tudtak megmenekülni. A Lágymányoson egy hattagu társaság osónakázott, a vihar a csónakot felborította, a bennülők a vízbe estek s

egy Kertész nevű kártyos a Dunába fulladt.

A Ferenc József-híd alatt két halász csónakával felborult és mindkettő elmerült a Duna hullámai között.

A Pozsony felé vontatott Észtergom nevű gőzöst a Zoltán-utca sarkán forgatni kezdte a vihar s a gőzös már az elsüllyedés pillanatában volt, amikor a segítségére siető Mátyás király gőzös partra vontatta.

Vihar után.

Rengeteg a kár, amelyet a rettenetes vihar okozott. A számos halottakon kívül harminckilenc súlyos és száznál több könnyebb sebesültje van az orkánnak. Legtöbbnyire a lezuhanó cégtáblák, portálék okozták a sérüléseket. Emberéleten kívül rengeteg anyagi kárt okozott a vész. Kávéházak, vendéglők terraszait sorra pusztította, ezer-számra zúzta be az ablakokat, épületrészeket

tört le, háztetőket sodort el és különösen nagy kárt tett a telefon és táviróvezetékekben. Budapesten még a késő esti órákban is a legtöbb telefon használhatatlan, a helyi forgalom csaknem teljesen kénytelen szünetelni és a vidéken is sok vonalon megszakadt az összeköttetés. Így a Bécs—Budapest, Budapest—Zágráb, Budapest—Fiume közötti telefonvezetékeket olyannyira megrongálta a vihar, hogy most hasznavehetetlen s a táviróvezetékek is erősen megrongálódtak.

Körülbelül harminc perc alatt történt a rettentő pusztítás, azután elvonult a vihar s ismét normális idő keletkezett. Este kissé borult, de azért csillagos volt az ég és tikkasztó, fülledt meleg idő volt a fővárosban, amely a nagy vihar után mindenütt a kétségbeesztő pusztulás képét mutatja.

Vihar a vidéken.

Székesfehérvárról jelentik: Ma délelőtt orkányszerű vihar pusztított végig a városban, amely oly erős volt, hogy fákat csavart ki. A szélvihar után erős zápor keletkezett, egy órával később azután ismét kiderült az ég.

Fiuméből jelentik: Ma délelőtt tizenegykor beborult az ég és olyan sötét lett, hogy az utcákban csak lámpák mellett lehetett dolgozni. Háromnegyed tizenkettőkor hatalmas vihar keletkezett, sűrű villámlás cikázott az égen és megeredt az eső. Az *Uragamó* néven ismert orkán dühöngött a városban, amely a szirokkóval együtt nagy pusztításokat okozott. A házak ablakait bezúzta a vihar, a háztetőket sok helyen lesodorta. A szélvész erős vasoszlopokat szakított el és úgy hasította szét ezeket, mint vékony drótokat. A tengeri hatóságnak a tenger felé néző épületében nem maradt ép ablak. Az épület mellett két nehéz csónak volt a parton, a szél ezeket felkapta és néhány száz lépésre, a Piazza del Commerciiára dobta. A kikötőben horgonyzó hajóknak a kötélszakadástól kívül más bajuk nem történt, ami igazán csodának tekinthető, mert a vihar oly erős volt, hogy az *Ivernia* nevű Cunard gőzöst a parthoz nyomta. A tenger óriási hullámokat vetett, az uragamó husz percig dühöngött. A kár több ezer korona. Fiume—Budapest—Bécs, és Trieszt között a telefonösszeköttetés megszakadt s a táviró is csak Trieszt felé működik. A várost telefonvezetékek is erősen megrongálódtak. Egy embert lezuhánó kődarabok súlyosan megsebesítettek.

VIDÉK.

Építkezések a mezőhegyesi ménésbirtokon. A földmivelésügyi miniszter a mezőhegyesi állami ménésbirtokon iskolát és több munkás- és cselédházat épített. A 81.358 koronával előirányzott munkára augusztus 11-én délelőtt fél 11 órakor tartják meg az árlejtést a ménésbirtok igazgatóságánál.

A nyári idény alkalmával.

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímüket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözés esetén a portókülömbőzet szives megtérítését kérjük.

Rendkívüli intézkedések a demars következtében.

(Hat órakor történt az átadás — Fontos tanácskozások a miniszterelnöknél és pénzügyminiszternél. — Holnap kihirdetik a kivételes törvényt.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 23.

A monarchiának Szerbiához intézett rendkívül erőteljes hangú és ultimátumjellegű jegyzékét — amelynek teljes szövegét mai lapunk első oldalán adjuk, — ma délután nyújtották át Belgrádban. A demars, amelynek bekövetkezését csak péntekre, legkésőbb szombatra jóslták még ma is, valójában már ma délután bekövetkezett és arra már szombaton délutánra választ is kell kapnia a monarchiának.

Mint Belgrádból jelentik: *Giesl* báró a monarchia jegyzékét ma délután adta át a szerb kormánynak. A jegyzék átadását délután 4 és 5 óra között tervezték, azonban az időpontban *Giesl* báró még nem volt abban a helyzetben, hogy megtehesse a szükséges lépést és a demars csak délután hat órakor történhetett meg. Ennek megfelelően módosítást szenved a jegyzék eredeti szövegében foglalt délután öt órai határidő is: a szerb kormány válasza szombaton délután hat órára esedékes.

A monarchia jegyzékét a külügyminiszterium a holnapi nap folyamán a monarchia követneinek útján közli valamennyi nagyhatalommal és a demars mellé külön jegyzékot csatol, amelyben a Szerbiánál tett lépés szükségességét megokolja. Mellékeli a nagyhatalmak külügyminiszterumaiban átnyújtandó jegyzékhez a monarchia a szerajevói vizsgálat eredményét részletesen feltáró memorandumot is.

A képviselőház holnapi ülésének legelején *Tisza István* gróf napirend előtti felszólalásában mutatja be a Háznak a monarchia jegyzékét. Hogy az ellenzéknek is alkalma legyen a kérdéshez hozzászólni: az ülés végére sürgős interpellációk keretében nyújtanak módot az események megvitatására.

Holnap megtörténik a nemrég hozott és a kivételes állapotról szóló törvény életbeléptetése. Ez a törvény a legszigorubb intézkedéseket tartalmazza a hadsereg felszerelése és kiegészítése körüli teendőkről és eltilt minden közlést, amely csapatmozdulatokra vonatkozik.

Ma este a fővárosban már a mozgósításról szóló hírek voltak elterjedve. Illetékes helyről felhatalmazták a Bud. Tud.-ot annak a kijelentésére, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Teleszky József pénzügyminiszter ma este a budapesti nagy pénzintézetek vezetőit értekezletre hívta meg a pénzügyminiszteriumba és ott a megjelent pénzfelügyelőkkel közölte, hogy a demars megtörtént. Hangsúlyozta, hogy ezt a közlést ezért tartja szükségesnek, hogy meglepetés elé ne kerüljenek a nagybankok. A budapesti pénzintézetek megjelent képviselői annak a nézetnek adtak kifejezést, hogy a magyar közgazdasági élet megfelelő ellentálló képességét be fogja bizonyítani bármilyen következmények is álljanak be. Azt hiszik, hogy semmi ok nincsen a kishitűségre. A nagy pénzintézetek teljes tudatában vannak kötelességüknek, elsősorban annak, hogy a közönséget megnyugtassák és ok nélküli károsodástól megóvják. Nemcsak a nyújtott hitelek fentartására törekednek, hanem azon lesznek, hogy a kisebb pénzintézeteknek újabb hitellel támoga-

tására legyenek. Ha szükségét fogják érezni, úgy erre a célra a jegybankkal és a kormánnyal együtt megfelelő szervezet létesítésére törekednek.

A monarchia jegyzékének szövegét már ma éjjel politikai körökben behatóan vitották. Általános a vélemény, hogy a jegyzék hangja semmi kétséget nem enged az iránt, hogy a monarchia a szerb kormánnyal intézett jegyzékét az utolsó diplomáciai lépésnek tekinti, tehát a demars ultimátum.

Ha szombaton délután hatóráig a jegyzék feltételeit nem teljesíti Szerbia, a monarchia egy percig sem vár és már szombaton este mobilizál.

A monarchia jegyzékéhez csatolt memorandum szövege a következő: A szerajevói törvényszék által *Prinzip Gavriló* és társai ellen az általuk június 28-ikán elkövetett gyilkosság, illetőleg bűnrészesség címén a nyomozás eddig is megállapította a következőket:

1. *Ferenc Ferdinánd főhercegnek szerajevói tartózkodása alatt meggyilkolására irányuló összeesküvés Belgrádban jött létre,*

Prinzip Gavriló, Chabrinovics Medejkó, az állítólagos Ciganovics Milán és Grabes Briskó közt *Tankovics Vria* őrnagy közreműködésével.

2. A gonosztevők által a merénylet elkövetésekor használt hat bombát és négy browningot a hozzájuk való töltenyekkel együtt az állítólagos *Ciganovics és*

Tankovics őrnagy adott át *Belgrádban Prinzipnek, Cabrinovicsnak és Grabesnak.*

3. A bombák a kragujeváci szerb fegyverraktárból való kézi gránátok.

— *Ciganovics Milán* a merénylet sikerének biztosítása végett oktatást adott *Prinzipnek, Cabrinovicsnak és Grabesnak* a gránátok használatából és

pisztolylövési leckéket adott *Prinzipnek és Grabesnak* egy a *topcsidri lövőtér melletti erdőben.*

5. *Ciganovics Milán* a titkos szállítás egész rendszerét szervezte *Cabrinovicsnak és Grabesnak*, hogy a bosznia-hercegovinai határon való átjutásukat és a fegyverek átesempészését lehetővé tegye. Ezen szervezetnél fogva a gonosztevők és fegyverek a sabáci és hosnicai határkapitányoknak, vámhivatalnokoknak és több magánembernek közreműködésével jutottak el Bosznia Hercegovinába.

A jegyzék félhivatalos magyarázata.

Félhivatalosan jelentik a következőket két órája: A jegyzékhez illetékes helyről a következő kommentárt kaptuk:

A jegyzék nem szükséges sok magyarázattal kísélni, miután ez felöleli azokat a tényeket is, amelyek a lépést szükségessé tették. A monarchia bevárta a jegyzéknek elküldéséig a vizsgálat előrehaladását annyira, hogy az meglehetősen bizonyossággal állapíthat meg bizonyos konkrét ténybeli körülményeket, amelyek mindenesetre bebizonyítják azt, hogy a szerb kormány elmulasztotta azt a felügyeletet, amelyet azon jó szomszédi viszonyból fogva, amelyre ünnepélyesen kötelezte magát, a monarchiával szemben tartozott volna. Ennek az időhálának mindenesetre megvan egyfelől az az eredménye, hogy pozitív alapon indulhatunk el, másfelől az is, hogy ország-világ előtt világos lehet, hogy nem a merénylet által okozott felháborodás, hanem a helyzet és az abból fakadó kötelességnek igen nyugodt, alapos, higgadt meg-

fontolása után határoztuk magunkat erre a lépésre. Tagadhatatlan, hogy

ez a lépés igen határozott és igen komoly, de ebből egyáltalán nem következik a háború

és a bonyodalom bizonyossága, mert tulajdonképpen mindaz, amit a szerb kormánytól követelünk, — az is, hogy részt vegyen azon büns üzemek ártatlanná tételében, az is, hogy a szerb kormánynak és a szerb diplomáciai testületnek kiváló tagjai részéről tett kifogásolható nyilatkozatokért a szokásos és ilyen viszonyok közt illő elégtételt megadja — tulajdonképpen önként folyó kötelessége minden államnak, amely a szomszédos állammal békében és jóviszonyban akar élni. Mindaz tehát, amit Szerbiától a jegyzékben kívánunk, oly kíváncsi, amelynek teljesítésével ő tulajdonképpen saját maga és a többi államok iránti kötelességét teljesíti. Az a körülmény pedig, hogy ennek az álláspontnak elfogadását bizonyos ünnepélyesebb formához, tudniillik a szerb kormány részéről teendő ünnepélyes nyilatkozathoz kötik, természetes korollárium annak, hogy a szerb kormány tett már egy ilyen nyilatkozatot 1909-ben és az ismételt nyilatkozat a közbejött sajnálatos események által nagyon is szükségessé vált újabb és még határozottabb formában való megpecsételése az 1909-ben ünnepélyesen elvállalt obligónak. Épen annál fogva, hogy mindaz, amit kívánunk, tulajdonképpen egyik államnak a másik iránti elementaris kötelessége, természetes, hogy

ez nem olyan diplomáciai lépés lesz, amely további eszmecserének vagy alkudozásnak képezhetné tárgyát.

A szerb kormánynak meg kell fontolnia, óhajtja-e kíváncsaink teljesítését vagy sem, de ezek nem olyanok, amelyek akár alkudozás, akár hosszas diplomáciai eszmecserék tárgyává volnának tehetők.

A délutáni helyzet.

Jól informált körökben nagy feltűnést keltett Tisza István gróf miniszterelnök tegnapi beszéde. Azt vélik belőle kiolvasni, hogy a helyzet komolyabb, mint hitték s hogy a monarchia el van határozva arra, hogy követeléseinek, ha kell, fegyverrel is érvényt szerez. Nagyon csalódnak — úgy mondják — azok, akik a monarchiának a múltban követett politikája alapján abban bizakodnak, hogy Ausztria-Magyarország azzal is meg fog elégedni, ha Szerbia eleget tesz a látszatnak s a monarchia megsértett presztizsének némi elégtételt szolgáltat. A külpolitika intéző köreiben igen jól tudják, hogy ezuttal olyan jelenségek egyszer s mindenkorra való eliminálásáról van szó, melyek továbbterjedésük esetén a monarchia nagyobb veszedelmét vonhatná maguk után. Ilyen körülmények között teljesen ki van zárva, hogy a Ballplatz tovább tévóvázhasson. Csakis a monarchia követeléseinek en bloc való elfogadásáról lehet szó, ha Szerbia alkudozni próbál, Ausztria-Magyarország nem is tárgyalhat vele. Erre enged következtetni a magyar miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy a békés megoldás valószínűnek látszik ugyan, de lehetnek más expediensek is. Egyébként az az általános meggyőződés, hogy Szerbia be fogja látni a helyzet komoly voltát s az utolsó pillanatban beadja a derekát.

Hadügyi tanácskozások.

Bécsből jelentik: A közös hadügyminisztériumban tegnap nagy tanácskozás volt, melyen Krobotin hadügyminiszter elnöklésével

résztvettek, Conrad vezérkari főnök, Georgi és Hazai honvédelminiszterek s a katonai vezetőség több tagja. Conrad vezérkari főnök egyébként a legközelebbi napokban Ischiba utazik s kihallgatáson jelenik meg a királynál.

Visszahivták Bodát és Tolnayt.

Budapestről jelentik: Sándor János belügyminiszter ma sűrűn visszarendelte szabadságáról Boda Dezső főkapitányt. Boda Dezső Riminiben nyaralt és hosszabb időt szándékozott az olasz fürdőhelyen tölteni. A főkapitány holnap már Budapestre érkezik. Ugyancsak visszarendelték szabadságáról Tolnay Kornélt, az Államvasutak elnökgazgatóját is. Tolnay Kornél már jelentkezett a kereskedelmi minisztériumban.

Anglia álláspontja.

Londonból jelentik: Az Ausztria-Magyarország és Szerbia között levő konfliktust az itteni diplomáciai körökben tegnap óta sokkal optimisztikusabban itélik meg, mint amilyenek a helyzetet még napok előtt tartották.

Az angol kormány a pétervári angol nagykövet útján lépéseket tett, hogy az orosz politika mértékadó köreit rábírja, igyekezzenek Belgrádban odahatni, hogy Ausztria-Magyarország kíváncsait, melyeket Anglia teljesen jogosultaknak ismer el, teljesítsék.

Oroszország közbenjárása a helyzetet azonnal lényegesen javítaná. Oroszországban megvan a hajlandóság arra, hogy Anglia kíváncsának engedjen és itt számítanak rá, hogy ha csak Ausztria-Magyarország nem tulságosan merev formában teszi meg a lépést, az ügy csakhamar békés megoldást nyer.

Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt írja: Az Ausztria-Magyarország előkészületeiről szóló hírek azt bizonyítják, hogy a monarchia elhatározta, hogy a nagyszerb propaganda elnyomására vonatkozó követelését a szerb kormánynál minden esetre keresztülviszi. Csak természetes azonban, hogy Ausztria-Magyarország, mely nem tudhatja, hogy követeléseit Belgrádban hogyan fogják fogadni, megteszi a szükséges előkészületeket minden eshetőségre. Ezt azonban nem kell a helyzet újabb kiélesedése jelének tekinteni, mert ellenkezőleg még mindig megvan a remény arra, hogy Ausztria-Magyarország és Szerbia a külügyi kormány követeléseire vonatkozólag mégis csak meg fognak egyezni és ez a feltevés annál jogosultabb, mert eddig semmi sem szól amellett, hogy a hatalmak valamelyike Szerbiát kihívó magatartásra bátorítaná Ausztria-Magyarország ellen.

Egy újságíró felkereste a külügyminisztérium sajtófőnökét és látogatásáról a következőket írja:

A külügyminisztérium első emeletén egymást érik a sajtótudósítók. Sorra vonulnak fel a sajtóosztály tagjai, öszlő haju, tudós külsejű, komoly urak, akik viszik kivonataikat a főnök elé. Másfél órán át lovag Montlang Oszkár udvari tanácsos, a sajtóosztály főnöke, egyebet sem tesz, mint referenseit fogadja. Oly gyorsan jönnek-mennek, hogy egy-egy jelentésre alig marad két perc. A világ összes lapjait látom a sajtóiroda tagjainál. Különösen sok a szerb lap, kezdve a legharciasabb „Piemont”-tól a legocsmányabb hangu „Zvono”-ig.

Végre bejuthatok Montlang lovaghoz. Mialatt dolgozószobájában vagyok, szakadatlanul szól a telefon. Lakonikus rövidségű mondatok pattognak a mikrofonon, a sajtófőnök szintén röviden osztja utasításait s amikor végre annyi ideje maradt, hogy látogatásom célját megtudja, ezeket mondja:

— Én, sajnálatomra, egyáltalában nem nyilatkozhatom, a helyzet nem olyan, hogy ma még felvilágosításokat adhassak.

— Méltóságos ur, csupán arra vonatkozóan kérem információját, vajjon tényleg megtörtént-e már a demars?

— Megirhatja, kérem, — mondja Montlang lovag, — hogy az, amit a lapok, úgy a bécsiek, mint a budapestiek a demarsról, annak tartalmáról és következményeiről irtak, minden tekintetben nélkülözi a valóságot. Intézkedéseinkről, elkövetkezendő lépéseinkről seki sem bir tudomással, aki mégis hirt ad a demarsról, az kombinációkon alapítja tudósításait. A legnagyobb diszkreció alatt dolgozunk és másnak, mint a legilletékesebb tényezőknek, nem lehet tudomása a dolgok állásáról. Kilenetized része sem igaz annak, amit a lapok irtak.

Szerb katonai tanácskozás.

Belgrádból jelentik: Tegnap délelőtt tízenegy órakor a szerb vezérkar tagjai a trónörökös elnökletével tanácskozást tartottak. A tanácskozás, amelynek anyagáról semmi se szivárgott ki, egy óra hosszat tartott.

Háborús hírek a tőzsdén.

Budapestről jelentik: A gabonatőzsde hangulata tett tanúságot arról, hogy a háborús hírek nem vették erejükből. Az amerikai magasabb jegyzések szilárdították kissé az árfolyamokat. Ma hire járt, hogy a részletes mozgósításra vonatkozó parancs elkészült. Erre erősen emelkedni kezdett a buza és a rozs ára. Kétségtelen, hogy a mozgósításokról szóló hírek következtében fejlődött ki a nagyarányú forgalom, amely felhajtotta a buza árát negyven fillérrel és a zabot tizenhat fillérrel és a tengerit tizenhat fillérrel.

Montenegró Szerbia mellett.

Triesztből jelentik: Egy itteni lap tudósítója Velencében találkozott Vukovics montenegrói miniszterelnökkel, aki kijelentette a hírlapíró előtt, hogy kizártnak tartja azt, mintha magas állású szerb személyek bele volnának keverve a szerajevói merényletbe. Kijelentette a miniszterelnök, hogy Szerbia a legnagyobb előzékenységet fogja tanusítani a monarchiával szemben, feltéve, ha a jegyzék a nemzetközi jog határain belül fog mozogni. Sértéseket vagy fenyegetéseket nem fog Szerbia eltűrni. Montenegró magatartása az, hogy minden körülmények között szövetségeses oldala mellett fog állani.

MULATSÁGOK.

(=) Hangverseny Ujaradon. Az acsev. szárnyaskerek dalkör folyó hó 26-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel a báró Nopcsa-főle tündérvárban a 33-ik gyalogezred zenekara közreműködése mellett, 40 filléres belépődíjjal nagy hangversenyt rendez.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Mit kell tudni**az aradi rendőrnek?**

(Rendőrvizsga a nyilvánosság előtt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 23.

Érdekesebb, meglepőbb és eredményesebb vizsga ritkán folyhat le annál, mint amelyet ma délután végighallgattunk. Tizenkilenc meglett férfi, állott a vizsgáló bizottság előtt és valamennyien feltűnő szép tudást, érzéket és készséget mutattak ama pálya iránt, amelyre készülnek: a rendőri hivatás iránt. Meglepő volt és jóleső, hogy ime, akikre a vagyoni és személy biztonság őrizetét bizzák, most a nyilvánosság előtt tanúságot tesznek, hogy erre a fontos feladatra érdemesek.

Greén Nándor rendőrfőkapitány dicséretre méltó érzékkel használta fel a rendőrségélt. Elméleti és gyakorlati tudásra oktatta ki az új rendőröket, hogy mint ő maga mondotta: „olyan legyen a rendőrség, mint egy kulturvárosban lennie kell.” Három hónapon keresztül oktattak tizenkilenc leendő rendőrt és ma nyilvános vizsgán számoltak ezek be tudásukról.

Ez a vizsga a második, mert februárban volt egy, amely szintén nagyon szép sikerrel végződött.

Délután négy órakor tartották meg a vizsgát, a felső kereskedelmi iskola disztermében, amelyen Greén Nándor főkapitány elnökölt, a bizottság tagjai pedig: Beretz Ferenc rendőrkapitány, Szilágyi László dr. rendőrfogalmazó és Kovács Antal rendőrhadnagy voltak. Megjelentek: Sarlot Domonkos nyugalmazott főkapitány, Jegessy Károly dr. tiszti főügyész, Tisch Mór dr. tiszti főorvos, Zubor Andor tiszteletbeli főjegyző, Vannay Gyula és Kovács Vince tanácsnokok, Köller János táblabíró, Lehrmann Viktor törvényszéki bíró, Domokos László vizsgálóbíró, Kovács József vezető járásbíró, Horváth Béla dr. főispáni titkár, Fényes Dezső, a rendőrtisztek és még számosan.

Greén Nándor rendőrfőkapitány nyitotta meg a vizsgát. Rámutatott arra, hogy az 1912. évi LVIII. t. c. államsegélyt biztosít a rendőrségnek. Ezt az összeget a rendőrség fejlesztésére, a fizetések emelésére, oktató tisztek szervezésére, a rendőrlegénység szaporítására és kiképzésére fordítsák. A most vizsgázó új rendőrök három hónapon át tanultak. Most — úgy mond — elérkezettnek láttam az időt, őket vizsgára bocsátani. A tanítás eredményét kívántam bemutatni, hogy azt a három hónapot nem töltöttük el hiában. Nagyon örülök, hogy szivesek voltak megjelenni, üdvözlöm az urakat, a vizsgát megnyitom.

Az aktató felügyelő felhívja az első vizsgázót. Értelmes, barna arcu férfi. Sorra kapja a kérdéseket, közjogi, büntetőjogi, anatómiai, gyakorlati és elméleti kérdések váltogatják egymást és szébbnél-szebb feleleteket kapunk.

— Mi az állam? — kérdezik egyik vizsgázótól.

A válasz kitűnő, jogi alapvizsgákon sem hallani helyesebbeket.

— Ha valaki kihágást követ el és maga meglátja, mit csinál?

— Udvariasan figyelmeztetem, hogy ne folytassa. Ha az nem használ, igazolásra szólítom fel.

— Mi a teendő, ha egy sérültet lát?

— Első segélyt nyújtani.

Mindenkinek megfelel, s a válaszok sokszor valóban meglepők. Milyen akaraterős, energia kellett ezeknek az embereknek, hogy rövid idő alatt ennyire vigyék. Másfél óráig vizsgázott a

a tizenkilenc új rendőr és e rövid idő alatt is kiérdemelték a legszebb elismerést, amely velük együtt méltán éri Greén Nándor főkapitányt, aki ez intézkedésével is jelentékenyen hozzájárult a rendőrség intézményének fejlesztéséhez.

A vizsga után bemutatták az egyesvizsgázók irását. Három hónap előtt némelyikük még hadilábon állott a helyesírással, az utolsó írásgyakorlat már ügyesen szerkesztett mondatokból mintaszerű helyességgel van írva. Mindnyájan, akik jelen voltak, siettek őszintén gratulálni a főkapitánynak az igazán nem mindennapi sikerhez.

Caillaux támadja első feleségét.

— Gueydanné vallott. — Nyilatkozott az ellopott levelekről.

Távirati tudósítás.

Páris, július 23.

A mai főtárgyaláson intim levelekre vonatkozó tanuvallomások hangzottak el.

Vervett, a Paris Journal főszerkesztője kifejti, hogy Gueydan asszony oly időben, amelyre pontosan nem emlékszik, előtte azt az élénk óhaját fejezte ki, hogy szeretné Caillauxnak Rainouard asszonyhoz, mostani feleségéhez intézett leveleit közölni látni. Kijelenti, hogy meg van győződve arról, hogy Calmette sohasem tette volna közzé az intim leveleket, másrésztől úgy véli, hogy Caillaux és Calmette jellemét ennyire nem ismerte és ennél fogva tarthatott arról, hogy a levelek közzé fognak tétetni.

Beillevet és Gaston Dreyfust szembesítették ezután, anélkül, hogy ez különös eredménnyel járt volna. Beillevet fentartotta azt az állítását, hogy Dreyfus vele intim levelekről beszélt.

„A hazugságok hegye“.

A következő tanu Gueydan asszony, Caillaux első felesége. Engedélyt kér arra, hogy vallomásánál feljegyzéseket használhasson. Azért kéri ezt az engedélyt, hogy a hazugságok hegyét leronthassa.

Az elnök azt válaszolja, valljon úgy, mint a többi tanu, feljegyzések igénybevétele nélkül.

Labori: Gueydanné szorítkozzon csupán arra a szerepre, amely neki mint tanúnak jut, mert különben nekem kell állást foglalnom ellene.

Később igen heves incidens játszódott le, amikor Labori azt mondja, hogy Gueydan asszony csak feltételes tiszteletet ébreszt benne. A teremben élénk nyugtalanság támad erre a kijelentésre.

Az elnök különböző kérdéseket intéz Gueydan asszonyhoz, aki kijelenti, hogy Caillauxval való házassága nagyon harmonikus volt. A közzétett levél 1908-ból való. A rákövetkező évben értesült férje viszonyáról Rainouard asszonnyal. Mikor ezt férjének megmondta, Caillaux bocsánatot kért tőle és ő meg is bocsátott neki. Caillaux azonban tovább folytatta viszonyát. Férjének egyszer Sarte kerületbe kellett utazni. Akkoriban férje íróasztalában két levelet talált, amelyet férje és Rainouard asszony azért irtak, hogy benne azt a hitelt keltsék, mintha közöttük nem volna intim viszony.

Caillaux nagy figyelemmel hallgatja Gueydan asszony vallomását, aki tul halk hangon beszél és később bevallja, hogy az intim leveleket Mannversban lopta el az íróasztalából, hogy a válópörnél ne álljon fegyver nélkül. Caillaux mindent elkövetett, hogy a leveleket

visszaszerezze, de ő vonakodott visszaadni azokat, mert egyik levélben Caillaux elismerte, hogy semmi joga sincs valamit szemére vetni. Élénken tiltakozik azon intrikák ellen, amelyek a válással kapcsolatban megindultak.

Fél háromkor a tárgyalást megszakítják. A terembe nagy a nyugtalanság. Három órakor újra megnyitja az elnök a tárgyalást. A teremben óriási tolongás van, igea sok politikus van jelen.

Gueydanné folytatja vallomását.

„A vádlott hazudik“.

— A válásnál semmiféle egyezség nem jött létre közte és Caillaux között, mert ez csak kérésekkel fordult hozzá és most rá akarja hárítani a büntetést a felelőséget. Ilyen módon akarnak enyhítő körülményt kérészkölni a vádlott részére. Mindent amit a vádlott mond az hazugság, amit Caillaux mond az hamis. A válásunk kimondásánál kijelentettem már, hogy Caillaux csak hatalmával erőszakolta azt ki, mert semmiféle válóokot nem tudott ellenem produkálni. Kijelentem, hogy sem levelek, sem fényképek nálam nincsenek, azokat átadtam nővéremnek és tőle nem tudhatott meg semmit. Csak két intim levélről beszélnek, pedig sokkal több van, de ezek semmi olyast nem tartalmaznak, ami a nagyközönségre tartoznék.

Chenu: Nem lenne hajlandó azokat közzétenni?

Gueydanné (egy pillanatig gondolkozik): Nem vagyok hajlandó és különben is csak engem érdekelnek.

Chenu: Meglátja, hogy nem fognak önnek hinni.

Gueydanné: Ha a levelekben van valami politikai tartalom, az csak becsületére válik Caillauxnak. Akik azt mondják, hogy ismerik a levelek tartalmát, azok hazudnak.

Chenu: Meglátja, nem fognak önnek hinni.

Gueydanné: Átadom a leveleket Laborinak, használja fel azokat belátása szerint.

Az elnök az ülést óriási izgalmak közt felüggeszti. Mikor Gueydanné távozik a teremből, sokan megéltézik. Az izgalom még soká nem ül el. A szünet hosszú ideig tart.

Szünet után Labori kijelenti, hogy Caillaux újból kéri kihallgatását.

Chenu követeli hogy előbb Gueydan asszony adja át a leveleket Laborinak.

Erre Gueydan asszony ezekkel a szavakkal adja át a leveleket Laborinak:

— Itt van a csomag azokkal a levelekkel amelyeket annakidején magamhoz vettem.

Labori kijelenti, hogy a levelek felhasználása iránt fentartja magának az intézkedést. Az esküdtek mindenesetre tudomást fognak szerezni ezekről a levelekről.

Caillaux ezután ezeket mondja:

— Nem maradhatok abba a helyzetben, amelyet Gueydan asszony kijelentései teremtetek. Feleségem a levelek küszöbön álló közlésétől nagyon izgatott volt, de a dráma után kijelentette, hogy nem bánja, ha közlik a leveleket, hogy az igazság kitűnjék.

Szeretnék a feleségem helyén lenni.

Caillauxné ezekre a szavakra sirni kezd. Majd Gueydanné asszonyhoz fordult Caillaux és ezt mondja:

— Csak egy hibát követtem el és ez az, hogy önt valaha feleségül vettem.

Gueydanné: Ön most önönmagára akar szégyent hozni. (Mozgás.)

Caillaux: Ne féljen ettől. Mindkettőnk természetem olyan volt, hogy nem élhattünk tovább együtt. Méltóságom féltése nem engedte, hogy tovább éljek önnel. Azért a hibáért,

amelyet azért követtem el, hogy Önt feleségül vettem.

nagyon sokat szenvedtem már.

Ezután kiballgatták Barhoz volt miniszterelnököt, aki kijelentette Caillaux-val szemben, hogy neki semmiféle része nem volt a Figaro akciójában.

A tárgyalást ezután holnapra halasztották.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Utolsó előadás. Ha a kritika eredménye az, hogy a jó, kevésbé jó, gyenge, vagy rossz érdemjegy kiosztása közönséget csábít a darab következő előadásaihoz, vagy ellenkezőleg visszatart attól: akkor nehéz megtudni mit tehet az ugynevezett kritika ma, amikor a társulat bemutató-előadással egyuttal bucsút is mond két teljes hónapra az aradi közönségnek. Talán aféle nem fölösleges óvatosság diktálta a szinigazgatónak, hogy a ma este bemutatott két bohóság bemutatója után bezárta a szinkör kapuját: az első darabért Gutthi Soma bohóságáért, amelyben igazi kizáró nyári viccek vannak, nem panaszkodhat senki, a másodikért: Feydeau híres bohóságáért pedig nem lármázhatnak az erkölcsök oszlopai, vagy legalább is hiába emlegetnek olyasmit: a színház végre is kulturintézmény és ingben szaladgálással, kézszen helyen történt darázscsípéssel kapcsolatos bohóság — hogy is mondjuk csak — nem kultúra terjesztés. Hiábavaló az eféle beszéd: a társulat már uton van Vásárhely felé, az erkölcsörök tiltakozását nem hallja és viszont az a cél is elérődött, hogy a borsos kis darab nem botránkoztat meg senkit megegyezés — Aradon. Mert a Vigszínházban Pesten még az ősszel megnézhetik, akik kíváncsiak rá. Ilyenek pedig alighanem igen szép számmal lesznek, mert ma este is megtelt a nézőtér és a hangulatból meg lehetett állapítani, hogy a közönség nem a Cilinder szóvicceire, döbögő előadására, volt kíváncsi, alig várta a három felvonás lepergését, hogy lássák Kiss Mariskát egy száll ingben a színpadon. El kell ismerni, hogy Kiss Mariska egészen decensen viselte az inget, amely inkább kis ruha volt mint ing és hogy Feydeau bohóságán pompásan mulatott a közönség, amelynek sorában — megemlékezésre méltó az ilyen nem fehér estén — többségben voltak a hölgyek. (+)

* A „Modern Színház” vendéjátéka a Központi Szálloda színpadán. A tenesvári „Modern Színház,” a bécsi Parisiana operette társulattal Ferry Rosen igazgató személyes vezetésevel július 25. szombattól 31-éig a Központi Szálloda kerthelyiségének színpadán, kedvezőtlen idő esetén pedig a téli kertben hat előadást tart. A társulat csupa kitűnő és elsőrangú erőkből áll. Naponta pompás, új magyar bohózatot adnak elő, amelyekben az Aradon népszerű Bodrogi Jóska játssza a főszerepeket. Egy-egy német nyelvű igen sikerült bohózat, vagy operett is gazdagítja a műsort (Napoleon ágya; Galamb-utca 10. szám; A balkáni fejedelem; A bécsi kölyök; A béreit ablak stb.) Ezenkívül fellépnek: Arvay Margit, Nedus Nathalia, Conngée Annuska, Lenz Irén, Iwanoff Lenke énekesnők és táncosnők, Ferry Rosin, Bodrogi Jóska, Willy Kurland és Dévay Jenő komikusok és énekesek. A műsor szolid, művészies és változatos. Csermák Ágoston, a Központi Szálloda bérlőjének, kitűnő itala és elsőrangú konyhája elismert Aradon.

* Mérnöki szemle az Apollóban. Az Apolló-színház modern, páratlanul álló nézőtérnek tökéletesítésén szorgalmasan dolgoznak a munkások s már előrelátható, hogy az augusztus elseji ünnepes megnyitásnak mi sem lesz az útjában. Miután az Apolló-színházat most egy éve adták át rendeltetésének, ismét szemlét tartottak ma a mérnökök s teherpróbát végeztek a hatalmas nézőtér menyezeten. A mérnökök megállapították, hogy az építkezés a legnagyobb biztosítékot nyújtotta s akár évtizedekig is megállja a

helyét, anélkül, hogy a menyezet vagy a falak megerősítésre szorulnának. Az ottjárt mérnökök a legnagyobb meglepetésüket fejezték ki afelött, hogy az Apolló-színház még díszesebb és kényelmesebb teszi az amugy is világvárosiasan előkelő nézőtérét.

* A vörös fény. — Black Roderick. (Két kiváló sláger az Urániában.) Két kiváló sláger mutatott be tegnap a színház, tanujelét adva annak a törekvésnek, melynek célja mindig az volt, hogy a közönség kellemes szórakozást találjon. A tegnapi bemutatónak mindkét slágera a moziképek legjobbjai. Az első kép: A vörös fény egy vegyész történetét mutatja be. Míg a háttérben tudományos munka folyik, mely gazdagítja találmányaiival a világot, az előtérben egy nagy dráma játszódik le. A vegyész hosszas szenvedés után végre feltalálja az igazi boldogságot annak az oldalán, kit előbb elhagyott. A másik képben a festői tájak, a skót havasoknak érbe meredő csucsei és a völgyekben meghúzódó tavak között játszódik le egy pompás történet. A hófödte hegycsúcsok és a bájos völgyek képezik a háttérrel ehhez a történethez és nem tudjuk, vajjon ezt a festői képet, vagy a gyönyörű drámát figyeljük-e inkább. A vadregényes fenyveserdők belsejében élő vadász története ez, ki gazságáért végre is megbűnhődik.

* IV. parancsolat az Uránia legközelebbi slágera.

* A fürdőző és nyaraló közönség figyelmébe ajánljuk Kerpel Izsó 100,000 kötetes kölcsön könyvtárát.

Kétszáz ezer koronás házvétel Aradon.

(Eladta a nagyváradi konzorcium Vörösmarthy utcai házat.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 23.

Legendák keringenek arról az egyszerű kaftános polgártársról, aki Budapesten, a régi jóidőkben, mikor a kávések még megválogatták vendégeiket, betért egyik Andrássy-uti fényes helyiségbe és fekete kávéért.

— Maga téved barátom — szolt a pikkoló és gunyosan nézte végig a tincses atyafit — ez nem az Orezy-kávéház. Ott talán kaphat feketét. A végig sértett idegen szomorúan ballagott ki a fényes helyiségből, bement a palota udvarára megkérdezte a házmestertől, ki ennek a háromemeletes palotának a gazdája, felkereste és huszonnégy óra alatt övé volt a márványfala ház. Másnap is bement a kávéházba, ismét kért feketét és mikor most már a góromba pikkoló a háziszolgával fenyegette meg, a gazdát hívatta és rövidesen, felmondott neki is 5 dobtá ki az egész pereputtyot.

Ily legenda sok él, vidéki földesurakról és koldus gunyában járó főurakról, akik millió forintot cipelnek a nyakukba kötött pénzes zacskóban és úgy trófolják le az őket lenéző korcsmárost vagy kávést, aki nem bizva a szármalmas gunyáju vendég fizető képességében és megtagadja a megrendelt pezsgő felszolgálatát, hogy egyszerűen megveszik a házat a fejük felől. Miért nem lehetne egyszer reális valóság ez a legenda, ha nem is épen szóról-szóra, de a mese lelke szerint.

A Petőfi- és Vörösmarthy-utcai sarkán áll a nagyváradi házkonzorcium egyemeletes háza, amelyet néhány esztendeje, a házvásárlási láz idején vett meg a váradi fő körökből alakult érdektársaság Vajda István dr.-tól és érdektársaitól kétszázhusz ezer koronáért és a vásár után járó illetékért. Amióta alább szállt a láz és a konzorcium belátta, hogy nem valami fényes üzleteket kötött a házak vételével, eladók lettek a különben igen értékes ingatlanok. Köztük a Vörösmarthy-utcai ház is. Alkudtak rá

többen is, azonban mindenki drágának találta már csak azért is, mert az építkezés is megdrágult időközben és a város is nehézségeket támasztott volna annak idején, a Petőfi-utcai front szabályozási vonala rendezésénél.

A napokban történt, hogy a ház egyik lakója, aki régebb ideje bérlője az emeleten lévő nagyobb helyiségnek, azt vette észre, hogy a kapu bejárat szűkül és kőművesek átalakítják, üzlethelyiséget csinálnak belőle. A bérlőt ez kellemetlenül lepte meg, mert a széles kapu bejáratra neki szüksége volt.

— Mi történik a kapu bejáratnál? — kérdezte a házmestert.

— A Holtzer József ur csináltat ott egy helyiséget, felelte a mester.

Rohant a bérlő Holtzer Józsefhez azzal a szilárd elhatározással, hogy felelősségre vonja és megkérdezza, milyen jogon merészelte ő a bejáratot megszükitenie, mikor kapott erre engedelmet a háziurtól és hogy tudomására adja, hogy ő rögtön Nagyváradra utazik, tiltakozik a háziurnál és majd megmutatja, hogy egyik lakónak nem lehet több jogot adni, mint a másiknak.

— Ön szerencsés ember — mondotta Holtzer a felizgult urnak — a mai drága világban talált pénz, ha megtakarítja az utiköltését. Nem is kell Nagyváradra utaznia, nem kell tiltakoznia, miután az úgy sem használna önnek. A háziur én vagyok és a kapubejáratba én csináltatom az üzletet.

Az izgatott ur, mit tehetett, gratulált a dolgok ilyen fordulatához.

Igy tudta meg, hogy Holtzer József megvásárolta a nagyváradi házvásárló konzorciumtól a házat kétszáz ezer koronáért. A szerződést az új tulajdonos a napokban kötötte meg Popper Ákos vezérigazgató a Biharmegyei Kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár nevében írta alá, míg Holtzer részéről Friedmann Bernát dr. fővárosi ügyvéd járt el.

Az új tulajdonos nem sokáig hagyja meg mai állapotában a házat. Az a terve, hogy annak helyén egy teljesen modern szállodát létesít, amelyben 150 szoba szolgálna az idegenek kényelmét. Kávéház és vendéglő nem lesz, hanem a földszinten csak fizlethelyiségek részére tart fenn helyet.

HIREK.

Megölték a nagyanyjukat.

(Rablógyilkosság Ópáloson.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 23.

Borzalmas büntényt fedeztek fel ma hajnalban az aradmegyei Ópálos községben. Öt- vagy Wolf Mátyásné gazdag öregasszonyt saját háza udvarán lévő kútból holtan húzták ki. A szomszédok, akik az öreg asszony holttestét megtalálták, azonnal látták, hogy a jómódban élő asszony nem követett el öngyilkosságot, hanem erőszakos halállal halt meg. Ezt bizonyították a testén lévő súlyos zúzódások, valamint a nyakán mutatkozó fojtogatásból eredő jelek.

A csendőrség azonnal megindította a nyomozást az öreg asszony gyilkosainak kézrekerítésére és csakhamar megállapítást nyert, hogy Wolfné az elmúlt hét péntekjén kétezer koronát vett ki egy aradi pénzintézetnél elhelyezett betétjéből, szombaton reggel pedig meglátogatta az öreg asszonyt két unokája, akik gazdálkodással foglalkoznak. Az unokák elpanaszolták nagyanyjuknak, hogy szőlőjükben rossz lesz a termés, pénzt kellene befektetni a szőlőkbe, hogy a peronosporától megmentsék, de ehhez pénz kellene. Az asszony nem akart

pénzt adni unokáinak s kijelentette, hogy már elég pénzbe kerültek neki eddig is. A két ember erre rátámadt az öreg asszonyra és véresre verte. Wolfné később sirva panaszkodott szomszédainak, milyen brutálisan bántak vele unokái.

Tegnap este a szomszédok megint látták, amint a két férfi bemegy az öreg asszonyhoz, de nem érdeklődtek, hogy mit csinálnak odabent s csak ma reggel vették megdöbbenéssel észre, hogy az öreg asszony holtan fekszik a kutban. A csendőrség még a mai nap folyamán elfogta özvegy Wolfné unokáit, akik közül az egyik beismerte, hogy része van a gyilkosságban.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Egyelőre még igen meleg idő várható, nyugat felől zivataros esőkkel; később hősültyedés valószínű. — Sürgönyprognózis: Zivatarok, később hűvösebb.

— A trónörökös kinevezése. Bécsből jelentik: A király ezredessé és az első számú huszárezred parancsnokává nevezte ki *Károly Ferenc József* főherceget. A huszárezred, amelynek 1848. óta a király az ezredtulajdonosa, Bécsben állomásozik. Az ezred legénységét a temesvári hetedik hadtest kerületéből sorozzák. Az ezred pótkerete Nagyváradon állomásozik.

— A román királyi pár látogatása magyar földön. Brassóból jelentik: *Erzsébet* román trónörökösne, aki tegnap másfél órát időzött Zajzonban, ma délután Predealon át automobilon a Darestyébe érkezett, ahol meglátogatta családjával egyetemben ott nyaraló *Baldimann* minisztert, Románia berlini követét. — Később megérkezett *Károly* román király is a királynéval, aki szintén *Baldimann*nál tettek látogatást.

— Bosznia szerb képviselők nyilatkozata a miniszterelnökről. Budapestről jelentik: A boszniai szerbek küldöttsége, mint ismeretes *Timovics* dr. vezetése alatt tisztelgett *Tisza István* gróf miniszterelnöknél, Bécsben pedig *Stürgkh* gróf osztrák miniszterelnöknél. *Timovics* még Bécsben maradt, két társa pedig Budapesten keresztül ma visszautazott Szerajevóba. A szerbek Budapesten kijelentették, hogy alkalmuk volt meggyőződni arról, hogy sem Budapesten, sem Bécsben mérvadó tényezők nem akarnak repeszálíakhoz nyulni. Erős benyomást keltett bennük az a magatartás, amelyet *Tisza István* gróf személye iránt a legmérvadóbb helyeken tanúsítottak és amely a magyar miniszterelnöknél történt fogadtatásukat utjuk legkimagaslóbb eseményévé teszi. Valamennyi mérvadó tényező hangsúlyozta előttük, hogy az után a fogadtatás után, amelyben *Tisza István* gróf részesítette őket, és az előttük tett nyilatkozat után ügyük önmagától ajánlottnak tekinthető. Alkalmuk volt meggyőződni arról, hogy az a bizalom, amely a magyar miniszterelnök személye iránt legmérvadóbb helyen megnyilvánul, teljes és megingathatatlan.

— Katonai gyakorlatok a Maroson. Érdekes és szép katonai gyakorlatok fognak lefolyni holnap éjszaka a Maroson, a papirgyárnál a 12-ik huszárezred és a küsszentmikliói lovas tüzérvég usztatási gyakorlatot rendez a Maroson. A gyakorlatok este hét órától reggel ötig fognak tartani. Már a múlt hétre volt tervezve az éjszakai manővrozás, de a rendőrség arra való tekintettel, hogy a megfelelő óvintézkedések megtétele időt vesz igénybe, az elhalasztást kérte, amibe a katonaság készséggel beleegyezett. A rendőrség már értesítette a szomszédos községeket, hogy ha tutajosok jönnek azokat tartóztassák fel a gyakorlat idejére.

— Cim nélküli levél. A magyar posta ötletességéről sok történetet írtak már meg és bizonyára ismeretesek azok a históriák, amelyek beszámolnak arról, milyen nagyszerűen kézbesített a posta egyik-másik ismertebb urnak, írónak, színésznek, politikusnak címzés helyett arcképfőlragasztással ellátott levelet, hogyan találta ki a leleményes mozgópostás, hogy az Ötkoronás községbe címzett levelet Nagybecskerekre kell irányítani, hogy az olyan „humoros” levelezőlapot, amelynek címlapján öt takaros domb rajza ékeskedik, Óthalomra kell vinni, mert domb az halom is. Arra azonban még aligha volt példa, hogy a királyon, *Tisza István* grófon, *Andrássy* Gyula grófon vagy más ilyen nevezetes férfium kívül a posta a lakhely megjelölése nélkül megtalált volna valakit. Ma kézbesített az aradi posta egy ilyen csodálatos levelet.

T. cz.

Schwarz Sándor urnak
főpincér
Hungária-kávéház.

Ez a különös levél címzése. A levelet a budapesti hetvenkettős postahivatalban adták föl tegnap este és ma reggel már Aradon volt, ami nemcsak azért csodálatos, mert a címzés egyetlen szóval sem említi Aradot, hanem bámulatos azért is, mert Schwarz Sándor is van elég az országban, Hungária kávéház meg épen minden valamire való magyar városban akad. Csodálatos megsejtése volt a valóságnak, hogy mégis megérkezett Aradra és osztrák helyes címre is érkezett az ilyen csonka címzésű levél. Az aradi postán nem is tudják magyarozatát találni: miért épen Aradra irányította a budapesti posta a levelet.

— Sürgős minisztertanács Sinajában. Predealról jelentik: Predealon úgy a magyar mint a román kolónia körében élénk feltűnést keltett, hogy az ott nyaraló *Bratianu* miniszterelnököt a király tegnap táviratilag Sinajába rendelte. *Bratianu* nyomban a távirat vétele után automobillra ült és Sinajába utazott. Tegnap táviratilag Sinajába hívták a román kormány összes tagjait, köztük *Bratianu* miniszterelnököt is, aki nyári szabadságidejét predealai villájában tölti családjával. A többi miniszterek Bukarestből érkeztek. A délután folyamán *Bratianu* elnöklelte alatt minisztertanács volt, amelyet megelőzőleg a kabinet tagjai megjelentek a király előtt. A minisztertanács határozatairól csak annyi került nyilvánosságra, hogy a posta utasítást kapott a riasztó tartalmú külföldi ujság táviratok felvételének elutasítására.

— Nemesség adományozás. A király *Söpkéz* Richárd Károlynak, a Banca Marmarosch, Blank et Comp. bukaresti bejegyzett cég igazgatójának, valamint törvényes utódainak, a magyar nemességet „Nagymarosi” előnévvel, díjmentesen adományozta. A kitüntetett bukaresti bankigazgató aradi családokkal is rokonságban van.

— Hazaárulással vádolt leány. Laibachból jelentik: Trifaluban letartóztattak egy leányt, aki most végezte el a laibachi felsőbb leányiskolát. A leány gyakran érintkezett szerb diákokkal és azzal vádolják, hogy hazaárulásban bűnös. A fiatal leányt Cillybe szállították. A szlovén diákok ellen is folytatják a vizsgálatot s ma három diáknál háskutatást tartottak. *Dimotola* katolikus lelkész ellen vizsgálatot indítottak, mert a pap helyeselte a szerajevói merényletet.

— A honvédelmi miniszter Budapesten. Budapestről jelentik: Mint a Bud. Tud. jelenti, *Haza* Samu báró honvédelmi miniszter ma este hét órakor Bécsből Budapestre érkezett vissza.

— Lopják a bélyegeket. *Greón* Nándor főkapitány a napokban figyelmeztette az aradi dohánytözsdéket, hogy az utóbbi időben Aradon sűrűn fordulnak elő bélyeglopások s ezért felhívja őket, hogy ha bélyegbevéltással fordulnak hozzájuk és gyanusnak találják a dolgot, tegyenek jelentést a rendőrségnek. Ma délután a *Husserl*-féle dohány nagyüzésébe beállított egy jól öltözött uriember, aki nagyobb mennyiségű okmánybélyeget akart beváltani. A tözsdetulajdonos jelentést tett a legközelebbi rendőrnek, aki az illetőt a főkapitányságra vitte. Itt kihallgatták, de nyomban elbocsátották, mert tanukkal igazolta, hogy a bélyegeket a Marosparton találta.

— Vilmos fejedelem bukása. Rómából jelentik: A Tribuna jelenti Durazzóból: A fejedelem elutazása teljesen biztosnak és véglegesnek tekinthető. Tegnap a német konzul meglátogatta a herceget és annak a véleményének adott kifejezést, hogy a fejedelem helyzete Albániában tarthatatlan. Brindisiből jelentik, hogy kétszázötven albán mohamedán, akik az epirusziak elűzték birtokukról, egy osztrák *Lloyd*-gőzessel Smyrnába utazott.

— Hajószerecsétlenség a keleti tengeren. Stettinből jelentik: *Swinemünde* mellett nagy hajószerecsétlenség történt. A Berlin nevű személyszállító gőzös összeütközött egy uszályhajóval, az utóbbi egészen elsüllyedt s a személyszállító is már süllyedni kezdett. A hajóm nagy pánik keletkezett, sokan a tengerbe ugrottak, míg bárkák érkeztek és kihalászták az embereket. Hogy a szerecsétlenségnek hány ember esett áldozatul, azt még nem lehet tudni.

— Öngyilkos ügyvéd. Békésről jelentik: *Báró Drexler* Gyula dr. előkelő békési ügyvéd, aki a *Wenckheim* grófok uradalmi ügyésze és a vármegye egyik legelőkelőbb és legnagyobb jövedelmű ügyvédje volt, kedden este agyonlőtte magát. Feleségét és egyetlen fiát nemrégén vesztette el, azóta buskomor. Az utóbbi napokban orvosai azt is megállapították, hogy súlyos gégebajban szenved. Ez keseríthette el annyira, hogy saját kezével véget vetett életének.

— Véres sztrájk Pétervárott. Pétervárról jelentik: A helyzet rendkívül komoly. A sztrájkoló városi vasúti munkásokhoz az államvasutak műhelyeinek munkásai is csatlakoztak. A sztrájkoló a legnagyobb elkeseredéssel harcolnak a katonasággal és a rendőrséggel. Az utcákon valóságos élet-halál harcok vannak. A városi vasutak üzemét teljesen beszüntették. A város belsejében közlekedik ugyan néhány villamos kocsit, de ezeket a közönség nem veszi igénybe, mert a folytonos támadások miatt a villamoson való utazás valóságos életveszedelemmel jár. A sztrájkoló tegnap este több villamos kocsit megtámadtak és teljesen szétromboltak. A sztrájk arányai folyton nőnek.

— Gyilkossággal vádolt századosné. Rómából jelentik: Szardinia szigetén, *Ossieriben* letartóztatták *Luccini* százados feleségét. Az asszonyt azzal gyanúsítják, hogy feleségével megölte szomszédját, *Pireddy* nagybirtokost, a kihez gyöngéd kötelékek fűzték. A századosné azt hangoztatja, hogy teljesen ártatlan, *Luccini* is felesége ártatlanságát erősíti és azt mondja, hogy az asszony rokonai besszűből vették félre a hatóságot. A századosné a vizsgálati fogházba vitték.

— Marosba fult fürdő gyerekek. Lippáról jelentik: *Stoján* Juon radnai és *Argyelán* György solymosvári tizenhárom éves gyermekek, román földművesek fiai, ma délelőtt fürdőni mentek a Marosba, a lippai hid mellé. A fiúk, akik uszni nem tudtak, egyre beljebb haladtak a Maros vizébe, s az ár hirtelen elragadta őket. Mielőtt segítség érkezhett volna, mindketten belefultak a vízbe. A Maros hullámai később felvetették a víz színére a szerecsétlentül járt fürdőzőket, s a halászek kifogták a két gyermek holttestét.

— Dalmácia katonai kormányzó kap. Zárából jelentik: A spalatói lapok jelentik, hogy Dalmáciába katonai kormányzót fognak kinevezni, akinek kinevezése már a legközelebbi napokban megtörténik.

— Vasúti előmunkálati engedély. A kereskedelmi miniszter az előmunkálati engedélyt egy év tartamára az *Első aradszentmártoni takarékpénztár részvénytársaságnak* a Máv. Kürtös állomásától Mácsa község érintésével Aradszentmárton községig vezetendő lüzemű gazdasági vasutvonalra megadta.

— Színészek és cigányok. Halléból jelentik: A Hedersleben községben szereplő Richter Adolf wolfenbütteli szintársulatának tagjai tegnap Hallében összeveszttek egy nagy cigány-csapattal, mert a cigányok Richter leányát megsértették. Emiatt heves összeütközés támadt, amelynek során Richter botlütésektől a fején súlyosan megsebesült, a leányát pedig hat revolvergolyó sebesítette meg a nyakszirtjén úgy, hogy kórházba kellett szállítani. A szintársulat négy másik tagja késszurásoktól sebesült meg, de a cigányok között is van néhány sebesült. A cigányok közül többeket letartóztattak.

— Toll Jancsi folyó hó 25-től, szombat estétől a Központi kávéházban muzsikál.

— Katasztrófa a tölténygyárban. Görcsöl jelentik: Az itteni tölténygyárban robbanás történt, melytől az egész épület lángba borult. A tűzoltóság munkája csak a tűz lokalizálására szorítkozott. A romokból kiásták a gyártulajdonosnak és nejeinek holttestét. Kivülök még egy munkás is a lángban lelte halálát.

— A Gambrinus nagyvendéglő kerthelyiségeiben (kedvezőtlen idő esetén a nagyteremben július hó 25-én kezdi meg hangversenyeit Budapestről Koczás József karmester igazgató 15 tagú daltársulata. 4358

— Harminc százalékkal olcsóbb lett a gyermekkosci a Fischer Nagy Árubáz Gyári-raktárában Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt, ahol a legelegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

23. évi áru- és értéktőzsde.

Budapest, július 28.

Készárú.

Amerika egygyel magasabb. Kereslet, kínálat gyenge, 10 ezer mm. 15 fillérrel magasabb.

Határidő.

	Délt zárlat	8 órai zárlat
Buza 1914. októberre	13 85—13 66	13 70—13 71
Rozs 1915. áprilisra	13 83	13 84 13 86 13 87
Rozs 1914. októberre	9 75	9 76 9 71 9 72
Tengeri 1914. júliusra	7 30	7 31 7 28 7 29
Tengeri 1915. májusra	7 25	7 26 7 25 7 26
Zab 1914. októberre	8 —	8 01 8 04—8 05

Arak 50 kilonként számítva.

Budapesti értéktőzsde (július 23.)

Magyar hitel	—	—	—	—	576 50
Magyar hitel	—	—	—	—	744 —
Magyar korona-járadék	—	—	—	—	77 50
Magyar-magyar államvasúti	—	—	—	—	725 —
Magyar-alkotmánybank	—	—	—	—	370 —
Magyar-alkotmánybank	—	—	—	—	449 —
Magyar Bank	—	—	—	—	263 75
Magyar Bank	—	—	—	—	451 —
Kereskedelmi Bank	—	—	—	—	84 95
Magyar-alkotmánybank	—	—	—	—	557 50
Magyar-alkotmánybank	—	—	—	—	628 —
Magyar-alkotmánybank	—	—	—	—	545 —
Magyar-alkotmánybank	—	—	—	—	296 50

A Temesvári Lloyd-társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzője. (Arak 100 kilogrammonként korona értékben) 1914. július 23. Buza 75 kilogrammos 25.90—26.00, 76 kilogrammos 26.00—26.10, 77 kilogrammos 26.20—26.30, 78 kilogrammos 26.50—26.60. Rozs (prima) 18.20—18.40 (közép) 18.00—18.20, Árpa (sertőző) —, (takarmány) 13.20—13.50, Zab (prima) 13.30—13.60, (közép) 12.80—13.00, Tengeri régi (magyar) —, új 14.10—14.30, (román) régi 13.70—13.80, új 10.30—10.50. Burgonya 100 kg. (fehér) 6.20—6.30, (rózsás) 7.00—7.10.

Feladó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

MENETREND.

Arad—Nagyvárad.

Arad	1. 5.00	6.20	8.20	11.42	4.15	9.39	4.51
Csaba	6. 6.27	7.23	9.23	1.12	5.19	11.01	6.54
Nagyvárad	6. 6.49	8.19	11.40	1.38	5.56	1.47	1.47
Nagyvárad	6. 9.40	12.01	2.15	4.—	8.20	3.54	8.54

Nagyvárad—Arad

Nagyvárad	1. 6.00	8.01	10.10	1.15	4.40	7.52	1.14
Csaba	6. 8.12	11.08	12.37	4.34	7.22	11.04	8.26
Nagyvárad	1. 11.27	11.27	2.05	5.57	7.29	9.06	4.22
Arad	6. 12.32	12.32	3.11	6.59	9.03	10.09	5.57

A vastag számok a gyors-, a dült számok a motor-, a rendes számok a személyvonatokat jelzik.

Ügyvédi irodák b. figyelmébe.

A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

MEGHÍVÓ!

A PANKOTAI GAZDASÁGI ÉS IPARBANK R.T.

IGAZGATÓSÁGA

1914. évi aug. 2-án délelőtt fél 9 órakor az intézet tanácstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő két részvényes megjelölése.

2. 3, illetve 4 igazgatósági tag megválasztása 1 évi időtartamra.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni s szavazati jogukat személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében a közgyűlés megnyitásaig az intézet pénztáránál vagy más nyilvános számadásra kötelezett vállalatnál vagy közhatóságnál letétben helyezni s ezen körülményt igazolni; a letett részvényekről kiadott elismervény a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgál.

Pankota, 1914. július 20-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

3888—1914. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Maros folyó Szeged-makói szakaszának szabályozásához 1914—1920. években szükséges:

- 16.800 tonna rostált kötőmélék,
- 54.000 tonna I-ső oszt. terméskő, és
- 30.000 m³ II-od oszt. terméskőnek,

évenként egyenlő részletekben leendő szállítására nézve 1914. évi augusztus hó 13-án déli 12 órakor Budapesten a m. kir. földmivé-

ügyi ministerium V. B. osztályának (V. Sziget-utca 5—7. sz. a. II. em.) tanácstermében nyilvános, zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A kötetlen szerződés és annak kiegészítő részét képezendő általános és részletes szállítási feltételek az aradi m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Az ajánlattevő köteles ajánlatához az aradi m. kir. folyammérnöki hivatalnál megszerezhető ajánlati ívet használni.

Bánatpénzül az ajánlati költségösszeg 5%-ka óvadékképes érték-papírokban vagy készpénzben a budapesti IX. ker. m. kir. állampénztárnál a földmivélsügyi tárca kezelésébe letétbe helyezendő; az ezt igazoló adóhivatali nyugta az ajánlatához melléklendő.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok a jelzett nap d. e. 11¹/₂ órájáig a m. kir. földmivélsügyi ministerium házi pénztáránál a szállítási szándékolt könyv mintájával együtt nyújtandók be.

Budapest, 1914. évi július hó 11. én.

4388

M. kir. földmivélsügyi ministerium.

3886—1914. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A maros folyó konop-aradi szakaszának szabályozásához 1914—1920. években szükséges 120.000 köbméter terméskőnek, évenként egyenlő részletekben leendő szállítására nézve, 1914. évi augusztus hó 13. an déli 12 órakor Budapesten a m. kir. földmivélsügyi ministerium V. B. osztályának (V. ker. Sziget-utca 5—7. sz. a. II. em.) tanácstermében nyilvános, zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A kötetlen szerződés és annak kiegészítő részét képezendő általános és részletes szállítási feltételek az aradi m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Az ajánlattevő köteles ajánlatához az aradi m. kir. folyammérnöki hivatalnál megszerezhető ajánlati ívet használni.

Bánatpénzül az ajánlati költségösszeg 5%-ka óvadékképes érték-papírokban vagy készpénzben a budapesti IX. ker. m. kir. állampénztárnál a földmivélsügyi tárca kezelésébe letétbe helyezendő; az ezt igazoló adóhivatali nyugta az ajánlatához melléklendő.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok a jelzett nap d. e. 11¹/₂ órájáig a m. kir. földmivélsügyi ministerium házipénztáránál a szállítási szándékolt könyv mintájával együtt nyújtandók be.

Budapest, 1914. évi július hó 11-én.

4387

M. kir. földmivélsügyi ministerium.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanit!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor.
Peppo hintőpor . . . . . 70 fillér.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is 8 nap alatt mindenki megszabadul a Hájós-féle ANAGALLIN használatával. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással együtt 70 fillér.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ára 1 üvegnek 70 fill.

Legjobb fekete hajfestő

a „Melogen“. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona. 741

A fenti szerek kap
hatók a készítőnél **Hajós Árpád** gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Ajánlunk

Gyári, üzemi és ipari célokra,
rostált, száraz, darabos, uradalmi
erdei bükkfaszenet.

Vasaláshoz háztartások részére,
kétszer rostált, szagtalan, izzított,
kiváló minőségű 4148-11

retorta bükkfaszenet.
Üzletekbe, ismét eladók részére

csomagolt **RETORTA** faszenet
csomagolt **VASALÓ** faszenet
pontosan mért egy kilós csomagokban **Házhoz szállítva**

Kneffel Károly és Fia

szén és koks nagykereskedése Aradon.
Városi és megyei Telefon 139. szám.

Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 243.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos főedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 481

Uj mészáros és hentes üzlet!

A n. é. közönség tudomására adom, hogy Tököly Imre-utca 5. számú házban higienia tisztaságnak megfelelő

mészáros és hentes üzletet nyitottam,

ahol a nap bármely szakában a legjobb minőségű husok kaphatók pontos kiszolgálás mellett. 4361

Szives pártfogást kér:

Gurkovits József.

„PENSIO EXQUISITE“

VILLA IRENEA

VOLOSKA—ABBAZIA

Előkelő ház, a festői északi strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegáns berendezett szobával, erkélyekkel, saját tengeri fürdővel és kikötővel. Elsőrangú konyha.

ad 418—1914. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke folyó évi augusztus hó 4-én, szükség esetén 5-én reggel 9 órakor három, esetleg hat évi időtartamra a következő ingatlanokat adja haszonbérbe:

1. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 12 hold 250 □-öl nagyságu 645/2. sz. parcellát 20 kor. holdankint ár mellett.
2. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 19 hold 832 □-öl nagyságu 645/3. sz. parcellát holdankint 24 kor. 50 fill. ár mellett.
3. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/4. sz. parcellát holdankint 58 kor. ár mellett.
4. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/5. sz. parcellát holdankint 41 kor. 70 fill. ár mellett.
5. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/6. sz. parcellát holdankint 46 kor. 10 fill. ár mellett.
6. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/7. sz. parcellát holdankint 50 kor. 10 fill. ár mellett.
7. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/8. sz. parcellát holdankint 60 kor. 80 fill. ár mellett.
8. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/9. sz. parcellát holdankint 54 kor. ár mellett.
9. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/10. sz. parcellát holdankint 60 kor. ár mellett.
10. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/12. sz. parcellát holdankint 56 kor. 90 fill. ár mellett.
11. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/13. sz. parcellát holdankint 51 kor. 90 fill. ár mellett.
12. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/14. sz. parcellát holdankint 57 kor. 10 fill. ár mellett.
13. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/15. sz. parcellát holdankint 58 kor. 10 fill. ár mellett.
14. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/16. sz. parcellát holdankint 58 kor. 10 fill. ár mellett.
15. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/17. sz. parcellát holdankint 57 kor. 10 fill. ár mellett.
16. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/18. sz. parcellát holdankint 60 kor. 80 fill. ár mellett.
17. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/19. sz. parcellát holdankint 61 kor. 10 fill. ár mellett.
18. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/20. sz. parcellát holdankint 60 kor. 10 fill. ár mellett.
19. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/21. sz. parcellát holdankint 48 kor. 10 fill. ár mellett.

20. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/22. sz. parcellát holdankint 50 kor. 10 fill. ár mellett.
21. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/28. sz. parcellát holdankint 60 kor. 10 fill. ár mellett.
22. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold 645/24. sz. parcellát holdankint 50 kor. 10 fill. ár mellett.
23. Eddig Oláh György által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/25. sz. parcellát 50 kor. holdankint ár mellett.
24. Eddig Oláh György által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/26. sz. parcellát holdankint 47 kor. 80 fill. ár mellett.
25. Eddig Oláh György által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu 645/27. sz. parcellát holdankint 50 kor. 20 fill. ár mellett.
26. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu Nagykaszálóbelli 645/29. sz. parcellát holdankint 47 kor. 10 fill. ár mellett.
27. Eddig Faragó Gyula által bérelt Nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/30. sz. parcellát holdankint 37 kor. 60 fill. ár mellett.
28. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/31. sz. parcellát holdankint 40 kor. 40 fill. ár mellett.
29. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/32. sz. parcellát holdankint 46 kor. 10 fill. ár mellett.
30. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/33. sz. parcellát holdankint 51 kor. 80 fill. ár mellett.
31. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/34. sz. parcellát holdankint 50 kor. 10 fill. ár mellett.
32. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/35. sz. parcellát holdankint 58 kor. 10 fill. ár mellett.
33. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/36. sz. parcellát holdankint 62 kor. 10 fill. ár mellett.
34. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/37. sz. parcellát holdankint 50 kor. 10 fill. ár mellett.
35. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/38. sz. parcellát holdankint 51 kor. 10 fill. ár mellett.
36. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/39. sz. parcellát holdankint 60 kor. 80 fill. ár mellett.
37. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszálóbelli 5 hold nagyságu nagykaszáló 645/40. sz. parcellát holdankint 58. kor. 10 fill. ár mellett.

38. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszlóbelli 5 hold nagyságu nagykaszló 645/41 sz. parcellát holdankint 50 kor. 10 fill. ár mellett.

39. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszlóbelli 5 hold nagyságu nagykaszló 645/42 sz. parcellát holdankint 58 kor. 10 fill. ár mellett.

40. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszlóbelli 5 hold nagyságu nagykaszló 645/43 sz. parcellát holdankint 65 kor. 50 fill. ár mellett.

41. Eddig Faragó Gyula által bérelt nagykaszlóbelli 5 hold 892 □-öl nagyságu nagykaszló 645/44 sz. parcellát holdankint 62 kor. 10 fill. ár mellett.

42. Eddig Polonyi János által bérelt Markó dűlő 2 sz. parcella 5 hold 486 □-öl nagyságu területet holdankint 46 kor. 10 fill. ár mellett.

43. Eddig Tóth Mihály és társa által bérelt Prohászka dűlő 4/a. 66 hold 81 □-öl nagyságu területet holdankint 66 kor. 80 f. ár mellett.

44. Eddig Brasch Simon által bérelt Szittyu rét 5/a sz. parcella 83 hold 8 □-öl nagyságu területet holdankint 22 kor. 50 fill. ár mellett.

45. Eddig Zsivanyov György és társa által bérelt Bigecs dűlő 5-6 sz. parcella 116 hold 909 □-öl nagyságu területet holdankint 19 kor. 10 fill. ár mellett.

46. Eddig Zsivanyelov Száva és társa által bérelt N. dűlő józsarét 21 sz. parcella 45 hold 848 □-öl nagyságu területet holdankint 40 kor. 80 fill. ár mellett.

47. Eddig Dokmanov Dusan és társa által bérelt szurdok dűlő 12 sz. parcella 44 hold 781 □-öl nagyságu területet holdankint 30 kor. ár mellett.

48. Eddig Tirszin Bogolyub által bérelt Gulyalegelő 816 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 50 kor. 05 fill. ár mellett.

49. Eddig Tirszin Bogolyub által bérelt Gulyalegelő 817 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 48 kor. 05 fill. ár mellett.

50. Eddig Tirszin Bogolyub által bérelt Gulyalegelő 818 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 56 kor. 05 fill. ár mellett.

51. Eddig Tirszin Bogolyub által bérelt Gulyalegelő 819 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 45 kor. 80 fill. ár mellett.

52. Eddig Szabó János által bérelt Gulyalegelő 820 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 47 kor. ár mellett.

53. Eddig Kása Ferencz által bérelt Gulyalegelő 821 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 44 kor. 10 fill. ár mellett.

54. Eddig D. Kiss Péter által bérelt Gulyalegelő 822 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 44 kor. 60 fill. ár mellett.

55. Eddig Ménesi András által bérelt Gulyalegelő 824 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 46 kor. ár mellett.

56. Ménesi András által bérelt Gulyalegelő 824 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 43 kor. ár mellett.

57. Eddig Báлиндok Mihályné által bérelt Gulyalegelő 827 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 68 korona 30 fill. ár mellett.

58. Eddig Báлиндok Mihályné által bérelt Gulyalegelő 828 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 68 kor. 10 fill. ár mellett.

59. Eddig Bura György által bérelt Gulyalegelő 829 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 40 kor. ár mellett.

60. Eddig Báлиндok Mihályné által bérelt Gulyalegelő 830 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 50 kor. ár mellett.

61. Eddig Bogocán János által bérelt Gulyalegelő 831 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 38 kor. ár mellett.

62. Eddig Hegedüs Imre által bérelt Gulyalegelő 832 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 68 kor. 10 fill. ár mellett.

63. Eddig Bura György által bérelt Gulyalegelő 833 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 38 kor. ár mellett.

64. Eddig Sedity György által bérelt Gulyalegelő 834 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 87 kor. ár mellett.

65. Eddig Berár Sofron Jital által bérelt Gulyalegelő 835 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 40 kor. ár mellett.

66. Eddig Szávin Szvetozár által bérelt Gulyalegelő 836 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 38 kor. 10 fill. ár mellett.

67. Eddig Zsivanyelov Sebők által bérelt Gulyalegelő 837 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 40 kor. 10 fill. ár mellett.

68. Eddig Manga Mártonné által bérelt Gulyalegelő 838 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 85 kor. ár mellett.

69. Eddig Engelhardt Ferencz által bérelt Gulyalegelő 839 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 86 kor. ár mellett.

70. Eddig Jung Ferencz által bérelt Gulyalegelő 840 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 87 kor. 15 fill. ár mellett.

71. Eddig Engelhardt Ferencz által bérelt Gulyalegelő 841 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 26 kor. ár mellett.

72. Eddig Osztoin Arzen által bérelt Gulyalegelő 848 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 100 kor. ár mellett.

73. Eddig Tirszin Vazul által bérelt Gulyalegelő 853 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 40 kor. 80 fill. ár mellett.

74. Eddig Lukács János által bérelt Gulyalegelő 845 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 36 kor. 10 fill. ár mellett.

75. Eddig Szerb Vazul által bérelt Gulyalegelő 856 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 32 kor. 05 fill. ár mellett.

76. Eddig Orga György és társa által bérelt Gulyalegelő 857 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 89 kor. 55 fill. ár mellett.

77. Eddig Bojtor János által bérelt Gulyalegelő 859 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 42 kor. 10 fill. ár mellett.

78. Eddig Tóth János által bérelt Gulyalegelő 860 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 41 kor. 21 fill. ár mellett.

79. Eddig Ilka Sebő által bérelt Gulyalegelő 862 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 41 kor. 30 fill. ár mellett.

80. Eddig Stefanov Péter által bérelt Gulyalegelő 871 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 48 kor. ár mellett.

81. Eddig Beránszky Mihály által bérelt Gulyalegelő 878 sz. parcella 5 hold nagyságu területet holdankint 25 kor. 20 fill. ár mellett.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek fedezésére.

Ájlanljuk:

Ájlanljuk:

Arc-krémek

Illatszerek

Kőlgyporok

Kölni vizek

Fogporok

Fog-krémek

Fogpaszták

Fogkefék

Szájvizek

Szappanok

Kajvizek

Szoba-illatok

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

Aradon.

Aradon.

Ügyes, nős, teherwaggon lakatos állandó állást nyerhet Romániában, magyar cégnél. Lakás, fűtés, világítás természetben, olcsó megélhetés. Kik hasonló minőségben dolgoztak küldjék ajánlataikat, fizetési igényeik megadásával, „Lotru” jelige alatt a kiadóhivatalba

HIXIL

MODERN MOSÓ SZER!

Hixil a legjobb mosószer a fehérenemű hófehérré való tisztítására, amellyel enyhe és ártalmatlan a használatban. Kapható minden e szakmába vágó üzletben. Arad és vidéke képviselője: Szemző Armin áruügynöksége Arad. Telefon 592. szám. Telefon 592. szám.

Értesítés

széna, szalma, részben tűzifa és pirszén szükséglet bérletképenl leadása végett.

Temesvár (csak pirszén)

Karánsebesen
Nagybecskerekén
Pancsován
Lugoson
Nagykikindán
Fehértemplomon
Keveváran

lévő cs. és kir. katonaság részére az 1914. évi szeptember hó 1-től 1915. évi augusztus hó 31-ig terjedő időszakban az ajánlati tárgyalások a

temesvári

10-én

aradi

12-én

nagyvárad

14-én

cs. és kir. élmezési raktárnál 1913. évi augusztus hó

Aradon
Kisszentmiklóson
Békéscsabán
Szegeden

Nagy-Váradon
Debreczenben

fognak megtartatni. Ezen tárgyalásokra érvényes feltételek a temesvári, aradi, nagy-várad és szegedi katonai élmezési (fiók) raktárnál tekintés végett lévő hirdményekből és feltételei füzetekből, mely utóbbiak ingyen kaphatók, betekintheők.

Temesvár, 1914 évi július havában.

4297

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

ÚJ TÁTRAFÜRED

Téli- és nyári magaslati gyógyhely.

Vizgyógyintézet. :: :: :: Nyaraló.

Turista- és téli sporttelep. :: :: ::

1010 méter a tenger színe felett.

200 MODERN SZOBA. :: :: ::

EGÉSZ ÉVEN ÁT NYITVA.

AZ ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

ma Magyarország legelterjedtebb, legértelmesebb és legkedveltebb vidéki napilapja. Szerkesztési telefon 357. Hétköznap 16-18, Vasár- és ünnepnap 28-36 oldalra jelenik meg az **Aradi Közlöny.** Apróhirdetések ára: minden szó 4 fill., vastagabb betűvel szedett szó 8 fill. A legkisebb hirdetés 60 fill. Nyomdai és kiadóhivatali telefonszám 151.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Egy hónapra ...	2 K — fill.	Egy hónapra ...	2 K 40 fill.
Negyedévre ...	6 K — fill.	Negyedévre ...	7 K — fill.

* Minden előfizető megkapja az Aradi Közlöny Nagy Képes Mappát.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvnyomda:

ARAD, József főherceg-ut 22. szám.

(Arad-osonádi egyesült vasúti palotájában.) Bejárt a Kósnth-szoborral szemben.

KÖNYVKÖTÉSZET elvállal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban. Mindenféle **NYOMTATVÁNYOK** izléses és csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Erdély

gyöngye

az Előpataki

ásványviz, el-

ösmert legjobb

üdítő és gyógyító ital.

Főraktár:

Eles Arminál,
Aradon,

Félliteres üveg 26 fillér.

Literes " 36 "

Költözködők

figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3361

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Permetező javítások

elfogadtatnak.

PATENT.

Egészségi kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagy-csapon alkalmazott zuhany mindig friss, üde levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss üdítő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszkáló baktériumok az aknától elzártnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagnak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa-alkatrész mellőztetik, mert ezek viznyálka képződik ami a kolera, tifusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyésztelepeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását elvállalok.

Patent tűzfecskendők.

Patent borszivattyuk.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

(Egy tanonc felvétetik.) Permetező javítások elfogadtatnak.

Arad látványossága.

MEGNYILT

Gábor Miklós,

csokoládé és cukorka gyári lerakata ARAD, Andrássy-tér 18. szám Salacz-utca sarok. 4347

Eladás nagyban és kicsinyben. Telefon: 1059.

Sármezey Árpád ur Seprősi „Darvastó” tanyáján 12—14 waggon őszi és tavaszi

szalma eladó.

Ugyanott 100 hold sarju legelő és 300—400 igen jó ugar és tarló legelő — részletekben is —

kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Kraiovánszky Kálmán, Seprős.

8000—1914.

Hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság által felül vizsgált és érvényesített 1914. évi I. és II. oszt. keresetadó kivétési listajstromot folyó év július hó 20-tól a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közzemlére teszem

Figyelmeztetem az adófizető polgárokat, hogy ezeket ezen idő alatt bárki megtekintheti és az adóztatásáról meggyőződést szerezhet.

Ezen közzemlére kitett adók elleni netáni felebezésekre a határidő ezen adóknak az adókönyvecskékben történt előírásától illetve az előirt könyvecskék kézbesítésnek napjától számított 15 nap.

Ezen adók elleni felebezések az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságnál adandók be.

Arad, 1914. július 16.

Városi adóhivatal.

17464—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A közös hadseregbeli és honvédség legénységének aratás idejére leendő szabadságolása tárgyában a M. kir. Honvédelmi miniszterium 74100—18/1914. számú körrendelete értelmében közhírré teszem, hogy a honvédség és a közös hadseregnek a földmivelő és mező munkaszakályhoz tartozó tényleges állomány legénysége, az aratás és egyéb fontos mező munkák idejére, három hétre leendő szabadságoltatását személyesen kihalgatáson (raporton) kérheti, mely kérelem teljesen díjtalan.

Arad, 1914. évi július hó 16-án.

Rendőrfőkapitány.

Kem szobák minden má egy-
esetű beállítások ára 4 fillér,
vagy több betűkkel 6 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József t. h. 24. sz.
Kiadóhivatali telefon: 181. sz.
Hirdetési díj: 257. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések postai úton történő küldésével — a szerzőknek a műveik címét — vagy levélbélyegben. Teljesítmény a hirdetés után mindenkor előzetesen a kiadóhivatalnál, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, az esetekben, válasszal egy esetben. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden má 4 fillér, vagy több betűkkel 6 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kétrészes előfizetéssel jelennek. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban díjmentesen megismerhető. **HIRDETÉSEK ESTE PÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK PÉL.**

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
  2. Jelige alatt.
  3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megadni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóhivatalban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

Egolyta.

Ezen az újabb módon is megy.

Baross-park

levél ment. 4898

OKTATÁS.

Ist. Fiuminternátus Aradon.

Chorin Áron-utca 1. sz. felvessz polg. gimnáziumi és reáliskolai nyilvános és magántanuló benlakókat a jövő tanévre. Visszamaradtak esetleg 2 osztályt is végesehetnek. Prospektust készséggel küld az igazgatóság. 3898

ÜZLETEK.

Jómenetelő

szatóciszlet, betegség miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4878

Sarok fűszerüzlet Aradon

külön korlátlan italmérséi joggal, trafik joggal átadó. Cím: Körösvölgyi Pálka Raktárban. 4877

ALKALMAZÁST KERES.

Fiatal asszony

szoptatós dadának ajánkozik. Cím Erzsébet-körut 8. 4895

Vegyeskereskedő

32 éves rom. kath. nős volt önálló, bármily megfelelő állást keres, helyesen beszél és ír magyarul, németül, románul. Cím a kiadóhivatalban. 4890

ALKALMAZÁST NYER.

Szerényigényű

óvadékképes nő iradai munkára alkalmazást nyer. Bővebbet Dlskretió ügynöki iroda Révai utca 10. 4897

Intelligentes

deutsches Kinderfräulein wird in christlichen Hause gesucht. Jahreszeugnisse erwünscht. Kindergärtnerinnen in Vortheil. Adresse in der Administration. 4865

Egy

3—4 középiskolát végzett intelligens fiú fogtechnikus gyakornoknak főlvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 4884

Száraz dada,

vagy jobb családból való leány, ki gyakorlott és jó biznyitványokkal rendelkezik, két kis gyermek mellé keresetlik. Jelentkezni lehet d. n. 2-től 5-ig Weitzer János-u. 7. II. emelet ajtó 2. 4888

KIADÓ LAKÁS.

Egy

csinosan bútorozott külön bejárattal, kétablakos utcai szoba kiadó, Ernyel Gyulánál Csernovics Péter-utca 2. sz. 4892

Két szobás udvari

modern lakás fürdő szobával Anlich Lajos-utca 20. augusztusra kiadó. 4889

Apponyi Albert-körut 1. sz.

szemkört a Kultur-palotával egy szobából és kamrából álló pince-lakás kiadó. Ugyanott műhelynek vagy üzletnek átalakítható világos nagy utcai pince kiadó.

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

egy 3 vagy 4 szobás lakást a Szabadság-tér közelében, november hó 1-re Szives választ „Csendes lakó” jellegére a kiadóhivatalba kérek. 4896

INGATLAN.

Akác-utca 6. szám

alatti földszintes ház előnyös feltételek mellett azonnal eladó. Bővebbet Aradi Kereskedelmi Bank. 4868

VÉTEL ÉS ELADÁS.

100 drb.

jókarban lévő transport hordó olcsón eladó Schauer Ignác Lippa. 4894

Zöld ringlót

befözni, postakosaranként kor. 2.50 utánvétellel szállít Philipp Péter áll. tanító Józsefszállás (Temes megye.) 4898

Egy doboz

100 darab hártyalen levélpapír, 50 papír és 50 selyempapír bálésli borított egy koronáért kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkezelésében. Telefon 517. 1941

Legfinomabb

szepességi málna-szörp különként 2 kor., üveg 20 fill. Citrom-szörp különként 2 korona. A citrom-szörp egy-két evőkanálnyi mennyisége alkalmas egy pohár legfinomabb limonádé előállítására. Szeder-szörp különként 2 kor. 40 fill. Ribizke-szörp 2 kor. 40 fill. Földes Kelemen gyógyszer-tára Arad. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 1224

KÜLÖNFÉLE.

Ezerjött

gyomor elixír. Emésztési zavarok, étvágytalanság, felfúvódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgörccsök, székrekedés, bélrengés, bél-férges (giliszták) bélbacteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona Raktárak Hehs Vilmos gyógyszer-tára Aradon, Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára Aradon, Deák Ferenc-utca. 5180

Apponyi Albert

vagy Erzsébet-körut közelében, 2—3 szobás utcai lakást keresek. Flórián-u. 5/c. alatt modern 3 szobás lakás azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4891

Mindenki olyan öreg,

amint nekem látszik, aki nem akar megöregedni, használja a Földes-féle Hair regenerátort, ezen készítménytől minden ősz haj visszanyeri eredeti színét. Nagy üveg ára 2 korona. Földes gyógyszer-tára, Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 1224

„Matteine“

poloska- és molyirtó vállalat

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10-45.

(Tulajdonos: Fischer.)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csekély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a bútorzat, sem semmi más nem távolított el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 8561

Használt ólom

megvételeire kerestetik.

Még ma!

3001-IV

szerezze be cipő-és ruhaszükségletét

Korányinál

Bohus-palota.

7297—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A mind gyakrabban megismétlődő szerencsétlenségek igazolják, hogy a szabad Marosban és az élővízesatornában való fürdés életveszéllyel jár. A Maros medre, és az élővízesatornában annak takarítása a folytán fenéktalaja, helyenkint mélysége folytán változik és ujonnan keletkező örvényei, áramsebessége nemcsak az uszni nem tudók, de a gyengébb uszók életére is a legnagyobb veszélyt képezi.

Mínt hogy a Maros folyón létesített ingyenes fürdők mindenkinek rendelkezésére állanak és teljesen feleslegessé teszik az életveszéllyel járó szabadban való fürdést, a közönség életbiztonságának megóvása érdekében a szabadban való fürdést az 1885. évi XXIII. t. cz. 25 §-a alapján Arad, szab. kir. város rendőrségének egész területén betiltom és figyelmeztetem a lakosságot hogy mindazok, akik e tilalom ellen vétnek, a hivatkozott törvény 185 §-a szerint fognak büntetetté. Egyidejűleg felkérem a szülőket, gyámokat, gondnokokat, a tanonczot tartó iparosokat, kereskedőket, az elemi és középiskolák igazgatóit, hogy a felügyeletük alatt álló gyermekeket, tanulókat, a rendeletben foglalt tilalomról tanítsák ki és ügyeljenek, hogy az szigorúan betartassák.

Arad, 1914. évi július hó 7-én.

Green s. k.

16kapitány.

16261—1914.

Hirdetmény

Közírré tesszük, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter urnak erdősítési és csemete nevelési jutalmakra vonatkozó 16280—1914. sz. pályázati hirdetménye a városi levéltárban közszemlére ki van téve s az a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

Arad, 1914. július 6.

A városi tanács